

عصر تراکتس

به بهانه توپ به روایت پول

۳۲ کشور حاضر در جام جهانی ۲۰۲۲ را به میانجی اسکناس هایشان روایت کردیم. اسکناس ها خطوط سفید لای کتاب تاریخ کشورها هستند. این شیء دم دستی اهداف، خواسته ها و جهان نگری دولت-ملت ها را بازنمایی می کند. با اسکناس کشورها به جهان آنها سفر می کنیم و همچنین جهان را از پنجره آنها می نگریم.

عصر تراکش

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران
سال ششم
شماره ۶۳
آبان ۱۴۰۱

صاحب امتیاز: موسسه شبکه عصر تراکش
مؤسس کارخانه نوآوری رسانه راه کار: رضا قربانی
مدیر مسئول و مدیر عامل: مینا والی
سردبیر مهمان: علی ورامینی
مشاور سردبیر: رسول قربانی

دبیر تحریریه: محسن محمودی
تحریریه: محسن آزموه، سپهر خرمی
مسعود شاه حسینی، کاوه رهما

مدیر هنری: روح اله گیتی نژاد
صفحه آرا: علیرضا کیوان، حمید ابراهیمی
ویراستار: یلدا شایسته فر
عکس: نسیم اعتمادی

۲۶ قاجاریه به روایت اسکناس
دولت مقتدر در غیاب مردم
۳۰ عصر پهلوی به روایت اسکناس ها پیش
مدرنیزاسیون بدون مدرنیته
۳۴ نگاهی به ایران پسا انقلاب به واسطه اسکناس ها
از اسلام ایرانی تا ایران اسلامی
۴۴ آلمان به روایت اسکناس ۱۰۰ پزویی
پیروزی به هر قیمتی
۴۸ آلمانی به روایت اسکناس ۱۰۰ مارکی
موسیقی کلاسیک با کوک غرور ملی

۵۲ اروگوئه به روایت اسکناس ۲۰ پزویی
افسانه سرزمین پدري
۵۶ اسپانیا به روایت اسکناس ۱۰۰۰ پزوتایی
چهره ژانوسی فوتبال
۶۰ استرالیا به روایت اسکناس ۵۰ دلاری
کار کارستان اوتاپیون
۶۴ اکوادور به روایت اسکناس ۱۰۰۰ سوکره ای
رومیناوی: اسطوره ای واقعی
۶۸ آمریکا به روایت اسکناس ۱ دلاری
اسکناسی که به اندازه پای سیب آمریکایی است

۷۲ انگلستان به روایت اسکناس ۵ پوندی
راز دایی از نهاد سلطنت
۷۶ برزیل به روایت اسکناس ۱۰ رئالی
پناه به فوتبال
۸۰ بلژیک به روایت اسکناس ۵۰ فرانکی
واپسین امید برای ملت بودن
۸۴ پرتغال به روایت اسکناس ۵۰۰/۰۰۰ اسکودویی
اراده معطوف به قدرت یک مردم
۸۸ تونس به روایت اسکناس ۱۰ دیناری
مستعربه استثنایی

۹۲ دانمارک به روایت اسکناس های کرون
از قربانی تا مسئولیت پذیری
۹۶ ژاپن به روایت اسکناس ۱۰۰۰۰ هینی
معبد برابری
۱۰۰ سنگال به روایت اسکناس ۵۰۰۰ فرانکی سی اف ای
هم نشینی مسالمت آمیز سنت و مدرنیته
۱۰۴ سوئیس به روایت سری نهم اسکناس های فرانک
فقط یک کره زمین داریم
۱۰۸ صربستان به روایت اسکناس ۲۰ دیناری
در پی ملت

ASRETARAKONESH.IR

۱۲۰ فرانسه
۶۰ استرالیا
۹۲ دانمارک
۸۸ تونس

۴۴ آرژانتین
۱۱۲ عربستان
۱۵۶ مکزیک
۱۴۸ لهستان

۷۲ انگلستان
۳۴ ایران
۶۸ آمریکا
۱۶۴ ولز

۱۲۴ قطر
۶۴ اکوادور
۱۰۰ سنگال
۱۶۰ هلند

طرح جلد: روح الله گیتی نژاد

@AsreTarakonesh

@Asretarakonesh

@AsreTarakonesh

@Asretarakonesh

AsreTarakonesh.ir

Way2Pay.ir

ایمیل: mag@way2pay.ir

چاپ: واژه (۸۸۳۱۶۶۱۳)

صحافی: واژه

ناظر چاپ: قادر شهبازی

اشتراک: محمد عبدالپور

نشانی: تهران، جنت آباد جنوبی، بلوار لاله غربی

کوچه حدیث، بن بست حدیث ۲، پلاک ۸

تلفن تحریریه: ۴۴۴۳۹۶۶

وبسایت: AsreTarakonesh.ir

۱۷۵
درباره کتاب «پول؛ داستان واقعی یک چیز الکی»
افسانه دوست داشتنی

۱۷۶
درباره کتاب استاندارد بیت کوین
بازگونی ایده پول

۱۷۷
درباره کتاب پایان پول
نظام مالی جایگزین؛ چگونه؟

۱۷۹
درباره کتاب پول نقد دیجیتال
«وجه رایج»

۱۸۰
درباره کتاب کریپتوکارنسی
چرا باید به پول دیجیتال اهمیت بدهیم؟

۱۵۲
مراکش به روایت اسکناس ۱۰۰ درهمی
سلطان، صحرا و اصلاحات

۱۵۶
مکزیک به روایت اسکناس ۲۰۰ پزوینی
از استعمار تا توسعه

۱۶۰
هلند به روایت اسکناس ۱۰۰ گیلدری
بازسازی برند پرشکوه گذشته

۱۶۴
ولز به روایت فوتبال
مارا «کوچک» نخوانید

۱۷۲
معرفی چند اثر مهم درباره پول
به روایت کتاب

۱۳۲
کامرون به روایت اسکناس ۱۰۰۰ فرانکی سی اف ای
پرتره یک زن عاصی

۱۳۶
کانادا به روایت اسکناس ۱۰ دلاری
علیه تبعیض نژادی

۱۴۰
کره جنوبی به روایت اسکناس ۲۰۰۰ وونی
مردم، ورزش و بیرنگهبان

۱۴۴
کرواسی به روایت اسکناس ۱۰۰۰ کونایی
شمال پد ملت

۱۴۸
لهستان به روایت اسکناس ۵۰ زلوتی
ناجی کشور و مذهب

۱۱۲
عربستان سعودی به روایت اسکناس ۵ ریالی
ملک و نفت

۱۱۶
غنا به روایت اسکناس ۲۰ سدی
آمریکای آفریقا

۱۲۰
فرانسه به روایت اسکناس ۲۰۰ فرانکی
بازخوانی روح روشنگری

۱۲۴
قطر به روایت اسکناس ۵۰۰ دیناری
قوش بازان بلند پرواز

۱۲۸
کاستاریکا به روایت اسکناس ۱۰ هزار کولونی
ساعت صفر

۸۴ پرتغال

۷۶ برزیل

۸۰ بلژیک

۵۶ اسپانیا

۱۱۶ غنا

۱۰۸ صربستان

۱۳۶ کانادا

۱۲۸ کاستاریکا

۵۲ اروگوئه

۱۰۴ سوئیس

۱۵۲ مراکش

۹۶ ژاپن

۱۴۰ کره جنوبی

۱۲۲ کامرون

۱۴۴ کرواسی

۴۸ آلمان

درباره ایده ویژه نامه اسکناس های ۳۲ کشور جهان به بهانه جام جهانی فوتبال قطر

نقش چیزهای کوچک در زندگی جمعی ما

رضا قربانی
مؤسس
کارخانه نوآوری
رسانه راه کار

گنج و باستان شناسان روانه این محل های قدیمی شدند. در طول تاریخ یکی از اشیاء و چیزهای روزمره و به بیان دقیق تر ابزارهایی که کمتر دیده شده اند، پول و مهم ترین مصداق آن اسکناس است.

پول اگر انتزاعی ترین ابزار ساخته شده توسط بشر نباشد، حتماً جزء انتزاعی ترین هاست. به سختی می توان ابزاری مانند پول یافت که این همه خلاق و انتزاعی و البته کاربردی در زندگی روزمره باشد. این در حالی است که پول تا همین اواخر کمتر مورد توجه جامعه شناسان، فیلسوفان، روان شناسان و حتی مورخان بود. با اینکه تاریخ پول فراتر از تاریخ بانکداری، بورس و بیمه است، ولی حجم محتوایی که درباره پول وجود دارد، کمتر از حجم محتوای مرتبط با بانکداری است. با این همه امروز پول و بانکداری چنان عجیب شده اند که تصور پول بدون بانک برای ما سخت و دشوار است. شاید اگر بیت کوین و دیگر رمزارزها خلق نشده بودند و در عمل نمی دیدیم که می توانیم پول بدون بانک داشته باشیم و حتی عملیات مهم بانکداری را هم بدون بانک انجام دهیم، این حرف ها بیش از حد انتزاعی به نظر می رسید. همین امروز هم که مصداق ها را دیده ایم و انقلاب بلاکچین در حال دگرگونی در تمام زیرساخت های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی است، هنوز به قدرت بانک ها ایمان داریم و پول بدون بانک را مانند زنبور بدون عسل می دانیم!

مهم ترین مصداق فیزیکی و شیء عاوه بودن پول، حتی در دوران دیجیتال ما، سکه و اسکناس است. همیشه هم بوده اند کسانی که به سکه و اسکناس به عنوان یک موضوع کلکسیونی نگاه کرده و پول های کاغذی دوره های گوناگون کشورهای متفاوت جهان را نگهداری کرده اند. شاید این ادعای بزرگی باشد که اسکناس مهم ترین چیزی است که خلاصه تاریخ یک کشور در آن منعکس می شود؛ یا حداقل این طور بگوییم که خلاصه تاریخ کشور از دیدگاه حاکمان فعلی آن در پول (به طور خاص

ما اطلاعات
زیادی درباره
اسکناس های
کشورهای دیگر
نداریم. تصور
می کنیم می دانیم،
ولی در واقعیت چیز
زیادی نمی دانیم؛
حتی کشورهای
مانند آمریکا و
اسکناس های دلار
هم برای بسیاری
از ما در اسکناس
یک دلاری و
صد دلاری خلاصه
شده

بعضی ایده ها بسیار ساده اند و دم دستی؛ اما اجرای آنها سخت است و دشوار. ایده هایی که چنان ساده اند که بسیاری تصور می کنند به فکر خودشان هم رسیده، ولی هیچ گاه نتوانستند یا نخواستند زمان بگذارند و آن را اجرا کنند. به همین دلیل ساده فرار از سختی راه، افراد کمی در جهان چیزهایی را که برایشان جالب است، در یک نظم مشخص جمع آوری و نگهداری می کنند. کلکسیونرها ایده ساده ای را دنبال می کنند؛ جمع کردن مرتب و منظم همه آن چیزهایی که دوست شان دارند. این چیزها می توانند بی ارزش ترین اشیاء عالم از نظر مادی باشند تا جواهراتی گران قیمت یا تابلوهای نقاشی ارزشمند. به عنوان نمونه تمبر ارزش مادی چندانی ندارد، ولی وقتی یک کلکسیونر در یک نظم مشخص آنها را جمع می کند، این ترکیب دارای ارزش معنوی و حیاتی مادی فراتر از جمع ارزش تک تک آن تمبرها می شود. تمبر و بسیاری از چیزهای دیگر بخشی از زندگی روزمره ما را می سازند که در جریان هیجان و سرعت زندگی توجهی به آنها نمی کنیم که این می تواند زیباترین جلوه هنر باشد. هنر راستین با زندگی عجیب می شود و ما هر روز از آن استفاده می کنیم. هنر راستین جایش گوشه موزه ها و زیر نور چراغ ها نیست. هنر راستین می تواند مجسمه ای باشد که در میدانی نصب شده و هر روز آن را می بینیم. شهر می تواند مصداق یک اثر هنری باشد، مانند ونیز و بارسلونا. به همین سیاق بسیاری از چیزهای زندگی ما می تواند مصداقی از یک اثر هنری باشد.

کیفیت زندگی جمعی ما تابع دقیقی از همین جزئیاتی است که ممکن است به آنها توجه نکنیم. با این وجود اشیاء در نگاه بسیاری از پژوهشگران انسانی اهمیت چندانی ندارند. شاید برخی باستان شناسان به دنبال اشیاء قدیمی بگردند و برخی از سوداگران گنج به سودای ثروتمند شدن جست و جو کنند. به عنوان نمونه داستان های زیادی خوانده ایم که وقتی اشیایی قدیمی در اهرام مصر پیدا شدند، چگونه سوداگران

مصر تراکتس

۲۰

ASAEETARAHONESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

اسکناس) روایت می‌شود. اسکناس‌ها می‌توانند اثری هنری باشند و قاعدتاً واجد همه آن نمادهایی که برای یک کشور و مردم آن مهم هستند. در طول زمان و با دگرگونی‌های سیاسی ممکن است طرح اسکناس‌ها تغییر کند، ولی با توجه به دشواری تغییر در اسکناس‌ها قاعدتاً پول (به‌طور خاص اسکناس) از ثبات مطلوبی برخوردار است. به‌عنوان نمونه چند سالی است که در ایران ایده حذف صفر از اسکناس‌ها مطرح شده و بانک مرکزی به‌صورت آهسته در حال ایجاد تغییرات جزئی در پول‌هاست، ولی تغییر یکباره پول امری سخت و زمان‌بر است. یا به‌عنوان مثالی دیگر بعد از فوت ملکه الیزابت این سؤال مطرح شد که حالا تصویر چه کسی را باید روی پول انگلستان چاپ کرد! در سال‌های گذشته نوآوری‌های زیادی در زمینه اسکناس‌ها انجام شده و حتی برخی کشورها به سراغ مواد پلیمری برای ساخت پول رفته‌اند. بسیاری از کشورها به اسکناس‌هایشان به مثابه اثری هنری نگاه می‌کنند و برای آن از بهترین طراحان جهان کمک می‌گیرند و از بهترین فناوری‌های چاپ برای خلق اسکناس بهره می‌برند. اسکناس مهم‌ترین و پرتکرارترین تصویر در زندگی روزمره مردم یک کشور است. آن قدر تکرار می‌شود که به مرز فراموشی می‌رسد. کمتر کسی آگاهانه در هر بار استفاده به طرح یا نقش‌ونگار پول توجهی می‌کند و این توجه‌نکردن به حدی زیاد است که تقریباً اگر بخواهیم پول‌های در گردش خودمان را هم یادآوری کنیم، گاهی برایمان سخت و دشوار می‌شود.

ما اطلاعات زیادی درباره اسکناس‌های کشورهای دیگر نداریم. تصور می‌کنیم می‌دانیم، ولی در واقعیت چیز زیادی نمی‌دانیم؛ حتی کشورهایمانند آمریکا و اسکناس‌های دلار هم برای بسیاری از ما در اسکناس یک دلاری و صد دلاری خلاصه شده و اسکناس‌های دیگر کشورها هم حتی در همین حد شناخته شده نیستند.

با گسترش فناوری‌های دیجیتال و حتی رواج رمزارزها، شاید مرور اسکناس‌های کشورهای گوناگون امری عجیب به نظر برسد، اما همین امر عجیب دریچه‌ای است برای درک جهانی که فراموش می‌کنیم کنار ما زندگی می‌کند. اسکناس هر کشوری معمولاً مهم‌ترین نمادهای آن کشور را در یک چیز کوچک کنار هم جمع کرده و با نگاه به اسکناس یک کشور می‌توان به این رسید که درون آن کشور چه خبر است.

ایده این شماره ماهنامه عصر تراکنش هم از اینجا آمد که می‌خواستیم به مناسبت جام جهانی فوتبال ویژه‌نامه‌ای داشته باشیم که درباره ۳۲ کشور جام جهانی باشد. چهار سال پیش این راه را به شیوه دیگری رتیم و این بار ایده‌های زیادی روی میز بود. در نهایت به ساده‌ترین ایده که در اجرا سخت‌ترین آنها بود، رسیدیم. به این رسیدیم که ۳۲ کشور جام جهانی را از دریچه اسکناس‌های آنها مرور کنیم؛ ایده‌ای که ظاهراً ساده است، ولی در اجرا

پیچیدگی‌های زیادی بر ما تحمیل کرد. این شماره عصر تراکنش نگاهی متفاوت است به ۳۲ کشور جهان. اسکناس‌های این کشورها را مرور کرده‌ایم و حتی نگاه کردن به این اسکناس‌ها هم تجربه لذت‌بخشی است. البته این تازه ابتدای راهی است که در آینده می‌توان آن را به شیوه‌های دیگری کامل کرد.

محور اصلی ایده این شماره اسکناس است و تصور می‌کنیم اسکناس فرصتی است برای شناختن کشورهای گوناگون جهان.

فلسفه کلی حاکم بر این پرونده مفصل، اهمیت اشیا در زندگی روزمره است. این پرونده و مطالب آن به ما کمک می‌کنند جهان را از زاویه به‌ظاهر بی‌اهمیت‌ترین چیزهای زندگی ببینیم. اگر تاریخ فلسفه ۲۰۰ سال گذشته را بررسی کنیم، نام‌هایی را می‌یابیم که تأملاتی درباره زندگی اشیا داشته‌اند، ولی کار بزرگ «گئورگ زیمل» آلمانی در حوزه جامعه‌شناسی به‌عنوان فلسفه پول یکی از جالب توجه‌ترین دیدگاه‌ها درباره زندگی اشیاست. هرچند مطالعه زندگی اشیا، تاریخ بسیار کوتاهی دارد، ولی اکنون ما در جهانی زندگی می‌کنیم که اشیا نقش مهمی در آن دارند. البته زندگی اشیا را نباید با بت‌وارگی اشیا اشتباه بگیریم. ما اینجا قرار نیست مروج نانسانی شدن روابط انسانی باشیم؛ بلکه می‌خواهیم بر انسانی شدن روابط انسان‌ها از دیدگاه اشیا نگاه کنیم.

در سال‌های اخیر و با خلق رشته‌هایی مانند مطالعات فرهنگی مادی می‌توانیم امیدوار باشیم که رابطه میان افراد، اشیا و سایر چیزها دقیق‌تر مطالعه شود. همه اینها در بستر اقتصادی رخ می‌دهد که آن را اقتصاد روایی می‌خوانیم؛ این روایت‌ها هستند که زندگی ما را معنادار می‌کنند و حتی گاهی بر شاخص‌های آن اثر جدی می‌گذارند. در این میان اسکناس‌ها یکی از بهترین دریچه‌ها برای شناخت روایت‌های حاکم بر جهان امروز هستند.

در پایان لازم است از همه آنهایی که این ایده را به چنین ویژه‌نامه‌ای تبدیل کردند تشکر کنم و امیدوارم راهی که اینجا شروع شده، ادامه پیدا کند و بتوانیم در زمینه مطالعه چیزهای به‌ظاهر ساده و دم‌دستی فراموش شده که آنها را نمی‌بینیم، کاری هرچند کوچک انجام دهیم و چیزی به یادگار بگذاریم.

از علی ورامینی و همکارانش که سردبیری مهمان این شماره ویژه‌نامه را بر عهده داشت، تشکر می‌کنم و از همه همکاران در کارخانه نوآوری رسانه راه‌کار ممنونم که اگر یاری همدلانانه آنها نبود این «چیز» شکل نمی‌گرفت. امیدوارم در میان انبوه هیجان‌های روزمره زندگی این کارها تأثیری هرچند کوچک در بهبود کیفیت زندگی همه ما داشته باشند

فلسفه کلی حاکم بر این پرونده مفصل، اهمیت اشیا در زندگی روزمره است. این پرونده و مطالب آن به ما کمک می‌کنند جهان را از زاویه به‌ظاهر بی‌اهمیت‌ترین چیزهای زندگی ببینیم. اگر تاریخ فلسفه ۲۰۰ سال گذشته را بررسی کنیم، نام‌هایی را می‌یابیم که تأملاتی درباره زندگی اشیا داشته‌اند، ولی کار بزرگ «گئورگ زیمل» آلمانی در حوزه جامعه‌شناسی به‌عنوان فلسفه پول یکی از جالب توجه‌ترین دیدگاه‌ها درباره زندگی اشیاست

عصر تراکنش

یادداشت

آبان ۱۴۰۱

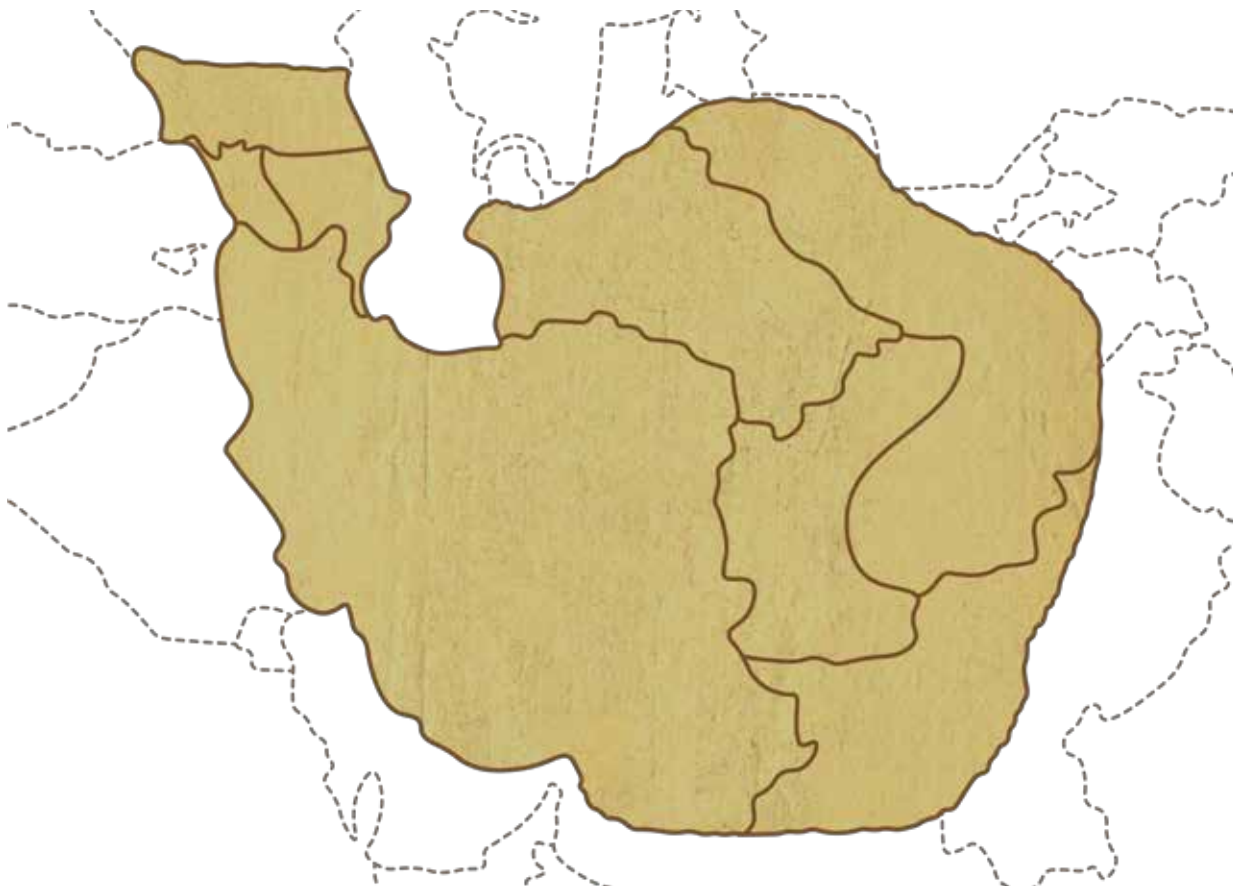
سال ششم
شماره شصت و سوم

معاصران به روایت اسکناس

اسکناس بیش از ۱۵۰ سال است که در جیب و کیف ایرانیان جا خوش کرده و برای دادوستدهای اقتصادی دست به دست می‌شود؛ تکه کاغذی پر نقش و نگار و در مقایسه با سایر برگه‌ها و کاغذها؛ عجیب و غریب! با هر تغییر و تحول سیاسی و اجتماعی و فرهنگی، شکل و شمایل این اوراق بهادار تغییر می‌کند، اما کمتر کسی به این تحولات توجه می‌کند و می‌کوشد رمز و راز آنها را دریابد. اسکناس تنها کاغذی معتبر برای مبادله اقتصادی و نشانه ثروت و دارایی نیست، بلکه در شکل و هیئت فیزیکی آن هزار نکته نهفته است و با دقت در آن می‌توان به فضای سیاسی و اجتماعی و فرهنگی یک دوره راه یافت. در نوشته‌های پیش رو با همین هدف کوشیدیم از رهگذر تماشای اسکناس‌های ایرانی به بازخوانی ادوار گوناگون تاریخ سیاسی معاصر این مرز و بوم بپردازیم.

ایران
معاصر

قاجاریه به روایت اسکناس

دولت مقتدر در غیاب مردم

قاجارها بدنام هستند. نامشان که بر زبان‌ها جاری می‌شود، معمولاً صفات مذمومی چون ناکارآمدی، فساد، بی‌مبالاتی، تنبلی، زورگویی بی‌حساب و کتاب، دزدی، دغل‌کاری، چاپلوسی، تملق، خیانت‌پیشگی، وطن‌فروشی و... به ذهن متبادر می‌شود. همه از شهوت‌رانی و بی‌لیاقتی و تن‌پروری شاهان قاجار قصه‌ها شنیده‌اند. علت اصلی روشن است. تاریخ‌نگاری مدرن ایران در دوران حکومتی شکل گرفت که از مرده‌ریگ قجرها سر برآورده بود و خود را در تقابل و تعارض با آنها تعریف می‌کرد. پهلوی و مورخانیش باید هم قاجارها را می‌کوفتند و کوچک و حقیر بازنمایی می‌کردند. تأثیر این تاریخ‌نگاری سوگیرانه تا به امروز هم باقی مانده، به خصوص که نظام سیاسی بعدی، اصولاً دچار ضعف شدید تاریخ‌نگاری است و روایت‌هایش از گذشته از سوی جامعه چندان جدی گرفته نمی‌شود؛ بگذریم که در تصویربرداری از قاجار شدیداً تحت تأثیر کلیشه‌های تاریخ‌نگاری پهلوی است.

روایت‌های کژتاب

هر گونه مخالفتی، نمی‌دانند یا یادشان می‌رود که همین سردار باهوش و زیرک، ایران تکه پاره شده را از وضعیت آشفته‌ای که در قرن پر آشوب هجدهم داشت، نجات داد، کشور را متحد کرد، نظم و امنیت را - تا سرحد امکان آن روزها - در همه جا برقرار کرد و هوشمندانه تهران را به‌عنوان پایتخت برگزید.

در همین روایت‌های کژتاب و سوگیرانه، وقتی به

پهلوی‌ها در یادآوری نام آقامحمدخان قاجار، بنیان‌گذار قجرها، معمولاً اصرار داشتند که بر نقص جسمانی او تأکید شود. هنوز هم همه اصرار دارند که حتماً «آقا» را «آغا» بنویسند، به نشانه تحقیر و تصغیر. هم‌زمان در سفاک‌بودن و خشونت بی‌حد و حصر او در آغاز کار تأکید می‌ورزند، انگار همه سلسله‌های دیگر با سلام و صلوات به قدرت رسیده‌اند. فراموش می‌کنند که برجسته‌نمایی خشونت، گذشته از آنکه یکی از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری سنتی است، روشی برای ارباب و وحشت‌افکنی هم هست؛ سیاستی برای بر سر جای نشانیدن

TRADEPRINT, WILKINSON & CO. LTD. GRAVESEND, NEW MALDEN, SURREY, ANGLYTERRE.

مهر تراکتس

۲۸

ASAE TARAHOONESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

عصر تراکتس

۳۰

ASAE.TARAKTESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

عصر پهلوی به روایت اسکناس هایش

مدرنیزاسیون بدون مدرنیته

عمده ترین تحول ایران در بیش از نیم قرن حکومت پهلوی، گذار از جامعه ای روستایی-ایلیاتی به جامعه ای شهری است. این تغییر کوچکی نیست و خود در حد یک انقلاب تمام عیار اجتماعی و اقتصادی قابل توجه است. بی دلیل نیست که این جراحی اقتصادی نسبتاً سریع با یک انقلاب سیاسی به پایان رسید. بذرهایی که در دوران قاجار در خاک ایران کاشته شد، به مدد نفت آبیاری شد و در نیمه نخست قرن چهاردهم خورشیدی به ثمر رسید. اما ذهنیت دولت (State) به عنوان نهاد نهادها تغییر چندانی نکرد. این عدم تغییر به مدد انقلابی بود که ۲۰ سال پیش از به قدرت رسیدن پهلوی، در ابتدای سده بیستم، بنیادهای سلطنت مطلقه یا به تعبیر دقیق تر استبداد ایرانی را سخت لرزاند و در نوع خود در منطقه، پیشتاز و پیشرو شد؛ انقلاب مشروطه.

◀ دوران عقب افتادگی

تصویر رضاشاه منتشر شد. بدین ترتیب برای نخستین بار یک بانک ایرانی عهده دار چاپ و نشر اسکناس شد، بر خلاف بانک پیشین یعنی شاهنشاهی که بریتانیایی ها تأسیس کرده بودند. اسکناس های دوره پهلوی را -با وجود تفاوت ها و

عقب افتادگی نظام سیاسی را به خوبی می توان در تصویر اسکناس های عصر پهلوی باز نمود. دولت پهلوی در سال ۱۳۰۴ تأسیس شد، اما تا سال ۱۳۱۱ همچنان اسکناس های قجری با تصویر ناصرالدین شاه و نشان شیر و خورشید منتشر می شد. سال ۱۳۰۷ بانک ملی تأسیس شد و حق انحصاری انتشار اسکناس را به خود اختصاص داد. در بهار ۱۳۱۱ خورشیدی، نخستین اسکناس های چاپ این بانک با

مستر تراکتس

۳۲

ASAE7ARRAHNESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

عمر تراکتس

۳۴

ASAEETARAHDONESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

نگاهی به ایران پسا انقلاب به واسطه اسکناس ها

از اسلام ایرانی تا ایران اسلامی

انقلاب ۱۳۵۷، یک قیام مردمی بود. البته این روزها و به واسطه آنچه پس از آن اتفاق افتاده، بسیاری از قدیمی ترها، تلاش دارند نقش خود را در آن انکار کنند یا پیروزی آن را به عوامل بیرونی مثل قدرت های جهانی منتسب کنند؛ یک راه خوب برای فرار کردن از زیر بار مسئولیت. اما تقریباً همه روایت های رسمی و دانشگاهی و محققانه، حاکی از آن است که این انقلاب همچون سایر جنبش ها و خیزش های چند سده اخیر در ایران، تقریباً خیزش یا قیام همه اقشار و گروه های اجتماعی علیه دولت بود. با سهم هر یک از گروه ها و میزان اثرگذاری شان کاری نداریم و قرار نیست وزن کشی کنیم. در ماه های آخر سال ۱۳۵۷ یک نوع ائتلاف بین همه گروه ها و اقشار اجتماعی برقرار شد و همه مردم علیه دولت ایستادند و آن را ساقط کردند، اگرچه این ائتلاف مثل موارد پیشین، چنان که «جان فورن»، پژوهشگر جامعه شناسی سیاسی نشان می دهد، شکننده بود و بعد از اسقاط نظم کهنه، اتحاد مذکور هم به سرعت چندپاره شد و از میان گروه های مؤثر، اسلام گرایان اصول گرا به رهبری امام خمینی^(ع) و روحانیان تقریباً جوان پیرو او، با اتکا به انبوه توده ها توانستند باقی جریان ها را تحت حاکمیت خویش در آورند و به آن مهر انقلاب اسلامی بزنند. این روند را به خوبی در اسکناس های منتشر شده در سال های نخست انقلاب می توان مشاهده کرد.

◀ دوران سوشارژی

لازم برای پرداختن به ریزه کاری ها و جزئیات وجود ندارد، از سویی حکومت انقلابی باید به همگان نشان بدهد که نظم پیشین فروریخته و اسکناس های مستعمل در دستان مردم (منقش به تصویر شاه)، هرچه زودتر باید جمع شوند. در چنین وضعیتی بهترین کار استفاده از

نخستین سری اسکناس های بعد از انقلاب، سوشارژی هستند، یعنی همان اسکناس های قبلی هستند، با مهری روی آنها. روشن است که در شرایط پرتنش انقلابی بین سال های ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۰، هنوز تنش میان گروه ها و جریان های سیاسی بالاست، اوضاع کشور تا حدودی آشفته است، انقلابیون در امر سیاست مداری و دیوان سالاری بی تجربه اند و ثبات

مهر تراکتس

۳۶

ASAE-TARAKESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

اسکناس‌ها روایت می‌کنند

چه چیزی را در جهان سراغ دارید که به اندازه پول متناقض باشد؟ همیشه همراه ماست و زندگی بدون آن عملاً امکان‌پذیر نیست، اما معمولاً آدم‌ها به تصویرها و نمادهای اسکناس‌ها چندان توجه نمی‌کنند، انگار نوعی وسوسه پایان‌ناپذیر برای خواستن و نخواستن همراه پول است که حتی در عمیق‌ترین لایه‌های خودآگاه و ناخودآگاه ما بازتاب می‌یابد. اگر همین الان کیف پول خود را باز کنید، چه کسانی را آنجا می‌بینید؟ بدون اینکه تابه‌حال نشسته باشید و جدی به آن فکر کرده باشید، شما همیشه در حال حمل جدی‌ترین سند روایت تاریخ هستید؛ سندی روایتگر داستان انقلابی‌ها و محافظه‌کاران، جمهوری خواهان و سلطنت‌طلبان، فاشیست‌ها و پارتیزان‌ها، خلاصه اشک‌ها و لبخندها، بیم‌ها و امیدها، برنده‌ها و بازنده‌ها و دوستان و دشمنانی که مدام جایشان عوض می‌شود. اما آیا تابه‌حال از خود پرسیده‌اید که چه کسانی واقعاً باید روی اسکناس باشند؟ حالا مجموعه‌ای بکر و دیدنی برای شما فراهم کرده‌ایم تا بگوییم اسکناس‌ها از چه چیزهای سخن می‌گویند.

جهان

پیروزی به هر قیمتی

فوتبال بدون شک پرطرفدارترین ورزش در آرژانتین است، درست مانند باقی کشورهای آمریکای جنوبی. با این حال، آرژانتین از این جهت متمایز است که فوتبال و سیاست در طول تاریخ به طور جدایی ناپذیری به هم مرتبط بوده‌اند؛ پیوندی پرتلاطم که همچنان به قوت خود باقی است. فوتبال، چه منتقدان بخواهند و چه نخواهند، امتداد سیاست است. فوتبال بخشی از سیستم سیاسی است و اغلب اتفاق می‌افتد که یک موضوع فوتبالی به سرعت سیاسی شود.

◀ امتداد سیاست

در دوران ریاست جمهوری «خوان پرون» مداخله دولت در فوتبال به اوج خود رسید. سیاست‌های پرون عمدتاً جهت گسترش جذابیت و تقویت زیرساخت‌های ورزش بود و فوتبال به اولویت اصلی تبدیل شد. پرون مشتاق بود که تصویری مثبت از کشورش به عنوان یک تبلیغات سیاسی ارائه دهد؛ از این رو به دنبال ارتقای اهمیت فوتبال برای دستیابی به این هدف بود.

پرون فوتبال را برای پیشبرد تصویری از غرور و وحدت ملی لازم می‌دید. حزب او شعارهایی مانند «پرون ورزشکار حرفه‌ای» و «پرون حامی فوتبال» را برای پرورش وجهه او به عنوان یک هوادار دوآتشه فوتبال ابداع کرد.

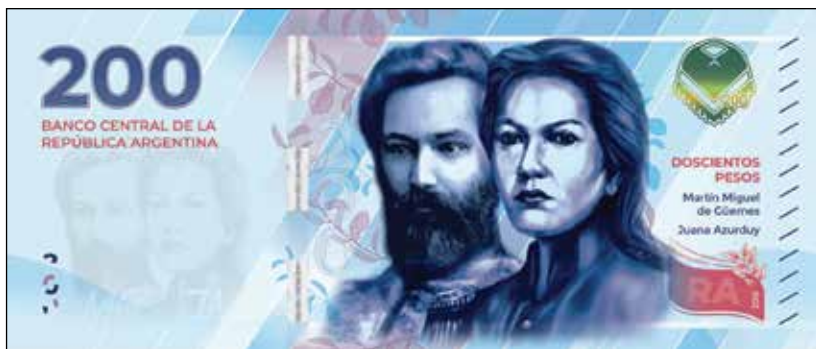
پرون زیرک بود، او پتانسیل فوتبال را وسیله‌ای برای پیشرفت سیاسی می‌دانست. حضور در مسابقات فوتبال در بوئنوس آیرس در دوران تصدی او به عنوان رئیس جمهور به بالاترین حد خود رسید و پرون متوجه شد که استادیوم فوتبال عرصه مناسبی است که می‌تواند به وسیله آن آرمان‌های خود را برای تحرک اجتماعی و ملی‌گرایی ترویج دهد. مثال رژیم پرون منعکس‌کننده پیوندهای قوی بین فوتبال و سیاست در آرژانتین است، اما پس از پرون بود که این دو واقعاً شروع به هم‌پوشانی کردند. دولت پرون زمینه را برای دولت‌های آینده فراهم کرده بود تا از فوتبال به عنوان ابزاری سیاسی استفاده کنند، به ویژه حکومت نظامی آرژانتین به رهبری ژنرال «خورخه رافائل ویدلا» که جام جهانی ۱۹۷۸ به میزبانی آرژانتین را یک فرصت سیاسی بزرگ می‌دید. ویدلا رهبری یک کودتای نظامی را بر عهده داشت که در مارس ۱۹۷۶ و به دنبال بحران اقتصادی سال قبل از آن، قدرت را قبضه کرد.

ویدلا از جام جهانی ۱۹۷۸ به عنوان یک تریبون عمومی استفاده کرد و اصرار داشت که گزارش‌های وحشیانه رژیم او چیزی جز یک «توطئه ضد آرژانتینی» نبود. او حتی «هنری کیسینجر» را به استادیوم برد و از تشویق بی‌وقفه جمعیت حسابی کیفور شد. خصوصاً او عاشق تشویق ایستاده بود، بنابراین به لیدرها حالی می‌کردند که زودبه‌زود جمعیت را برای تشویق ایستاده

«اوپرون»، معروف به «اویتا»، فعال سیاسی و یکی از قدرتمندترین و محبوب‌ترین زنان کشور آرژانتین بود. او همسر دوم «خوان پرون»، رئیس‌جمهور آرژانتین بود که از سال ۱۹۴۶ تا زمان مرگش در سال ۱۹۵۲ بانوی اول این کشور بود.

«مارتین میگوئل دی گومس»، رهبر نظامی محبوبی بود که در طول جنگ استقلال آرژانتین از شمال غربی آرژانتین در برابر ارتش سلطنتی اسپانیا دفاع کرد. دیگر چهره‌ای که روی این پول قرار دارد، «خوانا آزوردوی د پادایلا» است که برای استقلال بولیوی جنگید. او در قاره آمریکای جنوبی چنان محبوب شد که آرژانتینی‌ها نیز احترام ویژه‌ای برای او قائل هستند.

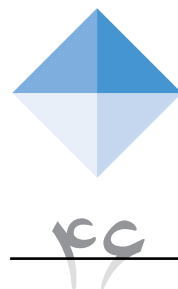

۲۰۰ پروبی جدید جنگ گائوچو را به تصویر کشیده که چریک‌های آرژانتینی به فرماندهی ژنرال مارتین گومس سوار بر اسب برای استقلال کشورشان در سال ۱۸۱۷ با ارتش سلطنتی وفادار به اسپانیا مبارزه می‌کنند.

«مانوئل بلگرانو»، سیاست‌مدار، حقوق‌دان، از رهبران نظامی جنگ‌های استقلال و خالق پرچم آرژانتین است. در کنار او چهره «ماریا رمدیوس دلواله» مشهور به مادر میهن دیده می‌شود که او نیز از قهرمانان مشهور جنگ‌های استقلال آرژانتین است. «مانوئل بلگرانو» در سوم ژوئن ۱۷۷۰ در بوئنوس آیرس در خانه پدری خود به دنیا آمد. او در زمان انقلاب فرانسه در دانشگاهی در اسپانیا، با ایده‌های عصر روشنگری آشنا شد و پس از مدتی به ریو دلا پلاتا بازگشت و در آنجا سعی کرد برخی ایده‌های سیاسی و اقتصادی جدید را ترویج دهد. اما با مقاومت شدیدی «پنپینسولار»‌های محلی مواجه شد. این طرد، او را به سمت گرایش به خودمختاری بیشتر و وطنش از رژیم استعماری اسپانیا سوق داد. در ابتدا، او خواهان ترویج کارلوتیسم و حمایت از به سلطنت‌نشاندن «کارلوتا خوانکینا» بود. پس از آن حامی انقلاب «می» شد و این انقلاب توانست «بالتاسار هیدالگو د سیسنروس» را در ۲۵ می ۱۸۱۰ از قدرت برکنار کند. «بلگرانو» پس از پیروزی انقلاب به‌عنوان یکی از اعضای رای دهنده «پریمیرا خونتا» که نظام جدید سیاسی منطقه بود، انتخاب شد.

ممبر تراکتس

ASAE TAAAHONESH.IR

ماهنامه اختصاصی فناوری‌های مالی ایران

مهرتراکتس

۴۸

ASAE TARAHOONESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

آلمان به روایت اسکنا ۱۰۰ مارکی

موسیقی کلاسیک با کوک غرور ملی

یکی از دلایل حساس بودن موضوع تعلق ملی در فوتبال بین المللی این است که رقابت های ورزشی بین المللی مانند بازی های المپیک و جام جهانی فوتبال به یک «عدسی بزرگ نمایی» تبدیل شده است. رقابت بین ملت ها، با تمام عناصر نمایشی آن، مانند تکان دادن پرچم، خواندن سرود، ابراز احساسات، اشک ها و لبخندها، تشویق و اعتراض و برنده و بازنده «وسیله ای مؤثر و منحصر به فرد برای القای احساسات ملی» و دل بستگی به میهن است. همان طور که «آلن بایرنر» می گوید: «ورزش بین المللی شکلی از کنش نمادین است که وضعیت خود ملت را بیان می کند.» علاوه بر این، «اریک هابسبام» تأکید می کند: «ورزشکاران که نماینده ملت یا کشور خود در مسابقات ورزشی بین المللی هستند، بازتاب نمادین جامعه خود محسوب می شوند.» نمایش ساختگی ملی که رقابت فوتبال بین ملت ها آن را محقق می کند، یک واقعیت فانتزی اغواکننده است که به راحتی مرز ایجاد می کند و نظم می دهد و احساسی سرگرم کننده و کارناوالیک از با هم بودن پدید می آورد. این امر باعث می شود جامعه خیالی، «ما» ملت، حداقل برای مدتی احساس «واقعی» کند، البته به شرطی که تیم ملی فوتبال عملکرد خوبی داشته باشد، زیرا هویت نیازمند برانگیختن و شور و شغف تجربه موفقیت است.

◀ وقتی برنده می شویم آلمانی ام، وقتی می بازییم مهاجرم

سالاد که همه هویت ها در کنار یکدیگر امکان زندگی مسالمت آمیز داشته باشند، هیچ گاه در اروپا و به ویژه آلمان، طرفدار نداشته است. وقتی «مسعود اوزیل» نامه خدا حافظی خود از تیم ملی فوتبال آلمان را با این تیتر نوشت که «وقتی برنده

دست کم بعد از جنگ جهانی دوم، مهاجران جدی ترین مسئله آلمان بوده اند. تقریباً هیچ بحثی در سطح ملی وجود ندارد که یک سوپه یا بعد آن به مسئله مهاجران بازنگردد. نخبگان سیاسی آلمان دوست دارند هویت مهاجران در هویت جامعه جدید ادغام شود. در واقع، هویت آلمانی مانند دیگ جوشان، سایر هویت های غریبه را در خود حل کند. الگوی ظرف

واحد پولی این کشور در حال حاضر یورو است

روی ۵۰ مارکی چهره «یوهان بالتازار نویمان» را می بینیم، او که معمولاً با نام بالتازار نویمان شناخته می شود، یک معمار و مهندس توپخانه نظامی آلمانی بود.

پشت اسکناس ۵۰ مارکی نمایی از کاخ وورتسبورگ در مرکز شهر وورتسبورگ دیده می شود. پشت اسکناس ۲۰ مارکی، یک قلم با پر پرندگی می بینیم.

چهره «آنته فون درسته-هولسهوف» روی اسکناس ۲۰ مارکی نقش بسته است. او یک نویسنده، شاعر و آهنگ ساز اهل آلمان بود که در ژانویه ۱۷۹۷ متولد و در سال ۱۸۴۸ درگذشت.

پشت اسکناس ۲۰ مارکی هم عکس یک پیانو است.

عمر تراکتس

آبان ۱۴۰۱

سال ششم شماره شصت و سوم

روی ۲۰۰ مارکی چهره «پل ارلیش»، پزشک و دانشمند آلمانی برنده جایزه نوبل را می بینیم که در زمینه های هماتولوژی، ایمونولوژی و شیمی درمانی ضد میکروبی فعالیت می کرد. از جمله مهم ترین دستاوردهای او یافتن درمانی برای سیفلیس در سال ۱۹۰۹ و اختراع تکنیک پیش ساز رنگ آمیزی گرم بود.

پشت اسکناس ۲۰۰ مارکی هم ابزار کار پل ارلیش، یک «میکروسکوپ» است.

اروگوئه به روایت اسکنا ۲۰ پزویی

افسانه سرزمین پدری

خوان زوریلاد سن مارتین، شاعر ملی اروگوئه، این کشور را «سرزمین اشک های بی پایان مادران» نامیده بود. شگفتا که سال ها بعد از مرگ این شاعر، روزگاری فرا رسید که این نام براننده ترین نام برای این سرزمین بود. با این حال، مردم و سیاستمداران اروگوئه از دیکتاتوری نظامی عبور کرده اند و بسیار به آینده خوش بین هستند، به ویژه امیدوارند فوتبال - و به ویژه جام جهانی قطر - باعث وحدت ملی و موج جدیدی از امیدواری شود.

سرزمین اشک های بی پایان مادران

بود. یکی از مادران پلاکاردی در دست داشت که روی آن نوشته شده بود: «میگل زولو: نه می بخشم، نه فراموش می کنم.» زولو از مأموران بدنام سازمان اطلاعات و امنیت بود که مخالفان سیاسی اروگوئه را قصابی می کرد. او به تنهایی ۱۹۴ نفر از مخالفان سیاسی را مثله کرده بود. در سال ۲۰۰۰، زولو توسط اتحادیه فوتبال اروگوئه به عنوان مدیر امنیت تیم ملی استخدام شد. دست کم از سال ۲۰۱۱ اتحادیه می دانست که زولو قبلاً یکی از اعضای دایره پنجم اداره اطلاعات و امنیت بوده، اما تا تظاهرات مادران داغدار در ۲۰ می ۲۰۱۸ هیچ کاری برای اخراج او انجام نداد.

«خون از رگ های آمریکای لاتین شتک زده به همه جا»؛ در یکی از حومه های سرسبز مونتو ویدئو، در خیابانی که دیوارهای خانه ها به رنگ قرمز رنگ آمیزی شده اند، گریه های مادران فضا را چنان سنگین کرده که گویی امروز هیچ هوایی برای نفس کشیدن وجود ندارد. انگار هیولایی آمده و همه هوا را مکیده است. تعداد این مادران داغدار به عدد پسران گم شده اروگوئه است. زمزمه غم انگیزشان و پلاکاردهایی که در دست دارند، از هر سلاحی قوی تر است. آنها به آرامی به راه می افتند.

همان طور که جمعیت به جلو می رود، رنگ قرمز جیغ به آرامی جای خود را به رنگ خاکستری می دهد. در تقاطع خیابان های مالدونادو و پاراگوئه، مادران متوقف می شوند؛ در مقابل مقر سابق اداره اطلاعات و امنیت اروگوئه، چند متر دورتر از اتاق هایی که در آن بین سال های ۱۹۷۳ تا ۱۹۸۵ این سرویس اطلاعاتی دیکتاتوری نظامی، پسران شان را شکنجه و به قتل رسانده

چهره «پدروفیگاری» نقاش، وکیل، نویسنده و سیاستمدار اروگوئه‌ای بر اسکناس ۲۰۰ پزوویی نقش بسته است. او به‌عنوان یکی از نخستین نقاشان مدرن شناخته می‌شود.

پشت اسکناس ۲۰۰ پزوویی تصویری از یک رقص سنتی آمریکای لاتین با الهام از سنت‌های پیش از استعمار اسپانیا دیده می‌شود.

پشت ۲۰۰۰ پزوویی کتابخانه ملی اروگوئه را نشان می‌دهد که در مونته‌ویدئو قرار دارد. این کتابخانه در سال ۱۸۱۵ ساخته شد. در سال ۲۰۰۶ بیش از ۹۰۰،۰۰۰ کتاب و ۲۰،۰۰۰ نشریه در این کتابخانه قرار داده شد.

روی اسکناس ۲۰۰۰ پزوویی چهره «داماسو آنتونیو لارناگا» کشیش، طبیعت‌شناس و گیاهشناس اروگوئه‌ای است. او یکی از کسانی بود که مسئول تأسیس کتابخانه ملی اروگوئه و دانشگاه ملی اروگوئه در سال ۱۹۸۵ بود.

بنای یادبود خوزه پدرو وارا در مونته‌ویدئو اروگوئه قرار دارد. این مجسمه توسط «میگل پلا» (۱۸۶۶-۱۹۱۴)، مجسمه‌ساز اسپانیایی طراحی و در ۱۴ دسامبر ۱۹۱۸ پرده‌برداری شد.

عمر تراکتس

جهان

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

اسپانیا به روایت اسکنا ۱۰۰۰ پروتایی

چهره ژانوسی فوتبال

در اسپانیا، فوتبال و سیاست جدایی ناپذیرند. از اواخر قرن نوزدهم که اکثر باشگاه های حرفه ای فوتبال شکل گرفتند، هواداران فوتبال از باشگاه های خود برای نمایش دیدگاه های سیاسی شان به مدد توجه رسانه ها به این ورزش استفاده کردند. به همین ترتیب، دولت که در مواقع مختلف تأثیر فوتبال بر مردم را دیده، از آن به عنوان ابزاری کلیدی در ایجاد تصاویر و برداشت های جدید از ملت، چه در داخل و چه در خارج، استفاده کرده است. در اسپانیا همیشه فوتبال مشخص کننده هویت سیاسی بوده است. برای تعیین اینکه آیا کسی طرفدار سیاست جناح راست یا چپ در اسپانیاست، می توان از آنها پرسید که دومین تیم مورد علاقه تان کدام است. اگر پاسخ «رئال مادرید» باشد، آنها راست گرا هستند و اگر پاسخ «اف سی بارسلونا» باشد، تقریباً به طور قطع چپ گرا هستند.

فوتبال؛ ابزار فرانکو

در استادیوم ۸۰ هزار نفری «لوس بلانکو» (سانتیاگو برنابئو کنونی) حضور می یافت، قهرمان شد. هنگامی که رئال مادرید گل می زد، سعی می کرد شادی نکند و به تبسمی اکتفا کند، اما خیلی اوقات موفق نمی شد و به شکل مضحکی همزمان هم می خندید، هم دست راستش را بلند می کرد.

موفقیت بی سابقه رئال مادرید به عنوان سفیری ارزشمند برای این کشور عمل کرد و درخششی به آن بخشید که واقعیت های مبهم تر و حتی تلخ تر را پنهان می کرد. فرانکو دیده بود که می توان از فوتبال برای تحت تأثیر قراردادن افکار عمومی در دوران سخت بهره

«فرانسیسکو فرانکو»، دیکتاتور اسپانیا از ۱۹۷۵-۱۹۳۶، فوتبال را ابزاری فوق العاده می دانست که قادر بود توجه مثبت جهانی را به اسپانیا و سپس به خودش جلب کند. از آنجایی که جنگ داخلی اسپانیا در سال ۱۹۳۹ به پایان رسیده بود، این کشور از نظر اقتصادی و مالی در وضعیت وحشتناکی قرار داشت، اما ژنرال فرانکو احساس کرد که این ورزش می تواند به کشورش کمک کند تا در سطح جهانی دیده شود و هدفش استفاده از رئال مادرید برای تحقق این امر بود. جهان باید یک اسپانیای جدید، قدرتمند و متمرکز را می دید که مردمش حاضرند برای آن هر نوع فداکاری انجام دهند.

جام قهرمانان باشگاه های اروپا (لیگ قهرمانان اروپای فعلی) در سال ۱۹۵۶ توسط روزنامه فرانسوی «لکیپ» ایجاد شد و هدف آن اثبات بهترین تیم اروپا بود. رئال مادرید در سال های اولیه این رقابت ها تیم شماره ۱ بود و پنج بار متوالی با ژنرال فرانکو که به طور منظم

واحد پولی این کشور در حال حاضر یورو است

معرض تراکتس

۵۹

آبان ۱۴۰۱

سال ششم شماره شصت و سوم

پشت اسکناس ۱۰۰۰ پزوتایی، چهره «فرانسسکو پیزارو گنزالز» یک فاتح اسپانیایی قرار دارد که بیشتر به خاطر لشکرکشی‌هایش که به فتح پرو توسط اسپانیایی‌ها منجر شد، شهرت داشت.

روی ۵۰۰۰ پزوتایی، چهره «کریستف کلمب»، دریانورد اهل جنوا در ایتالیا قرار دارد طی یک مأموریت با کشتی به قاره آمریکا رسید.

پشت اسکناس ۵۰۰۰ پزوتایی، قطب‌نمایی به تصویر کشیده شده که در کنار این قطب‌نما، با حروف یونانی نام کریستف کلمب نقش بسته است.

پشت ۲۰۰۰ پزوتایی، نمای دروازه ورودی باغ گیاه‌شناسی سلطنتی مادرید را به تصویر کشیده است.

روی اسکناس ۲۰۰۰ پزوتایی اسپانیا نقش «خوزه سلستینو پرونونو موتیس» کشیش، گیاه‌شناس و ریاضی‌دان اسپانیایی قرار دارد.

عمر تراکتس

ASAE TARA HONESH JIR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

استرالیا به روایت اسکناس ۵۰ دلاری

کار کارستان اونا پیون

به احتمال زیاد اگر آتش سوزی ۲۰۲۰-۲۰۱۹ استرالیا اتفاق نمی افتاد، نوشتار حاضر به نکته ای تاریخی یا مرور شاخص های مطلوب توسعه در این کشور اختصاص پیدا می کرد، اما حالا همه چیز دچار تغییر شده است. این آتش سوزی مهیب در بخش های جنوب شرق استرالیا یعنی ایالت نیوساوت ولز، استرالیای جنوبی، ویکتوریا، کوئینزلند و استرالیای غربی به نقطه عطفی در طرز تلقی و بینش مردم و نخبگان استرالیایی پیرامون آینده این کشور بدل شد. وسعت این آتش سوزی تا تاریخ ششم ژانویه ۲۰۲۰، ۸٫۴ میلیون هکتار تخمین زده شده است؛ آتش سوزی ای که به مرگ بیش از یک میلیارد جاندار و انقراض بیش از ۳۰ گونه گیاهی و جانوری منتهی شد. بله! یک میلیارد جاندار. این رویداد آخرالزمانی، به علاوه برانگیختن خشم عمومی نسبت به سیاست های تغییرات آب و هوایی «اسکات موریسون»، نخست وزیر، نگاه بسیاری را در این کشور متوجه ابرچالش های آینده کرد. ابرچالش هایی که همواره در سال های اخیر کم اهمیت تلقی شده یا سعی شده فوریت و ضرورت آنها انکار شود.

◀ ابرچالش های استرالیا

هر پنج سال یک بار، خزانه داری استرالیا گزارش آینده پژوهانه جالبی را منتشر می کند: «اقتصاد و بودجه در ۴۰ سال آینده چگونه خواهد بود؟» در این گزارش، به سه ابرچالش اشاره شده که موجب دگرگونی اساسی در استرالیا خواهند شد.

نقطه شروع تحلیل وزارت خزانه داری تغییرات آب و هوایی است؛ حرکتی جهانی که برای کاهش انتشار گازهای گلخانه ای شکل گرفته، به طوری که احتمالاً استرالیا به گذار از اقتصاد کربنی نیاز پیدا خواهد کرد؛ گذاری که بر اساس آن «برخی بخش ها باید با کاهش تقاضا برای صادرات سازگار شوند، در حالی که فرصت های جدیدی در بخش های دیگر به وجود می آید».

مسئله فقط کاهش شدیدی درآمدهای استرالیا از صادرات زغال سنگ و آل ان جی نیست. گرمایش زمین نیز به شدت این کشور را درگیر بحران های زیست محیطی ویرانگر خواهد

کرد. استرالیا اکنون ۱٫۴ درجه سانتی گراد گرم تر از دمای متوسط جهانی در دوران پیش از صنعتی شدن است. در واقع، دمای بالا، میزان رطوبت پایین، بارش کم باران و بادهای شدید، یعنی آتش سوزی های تکرار شونده گسترده.

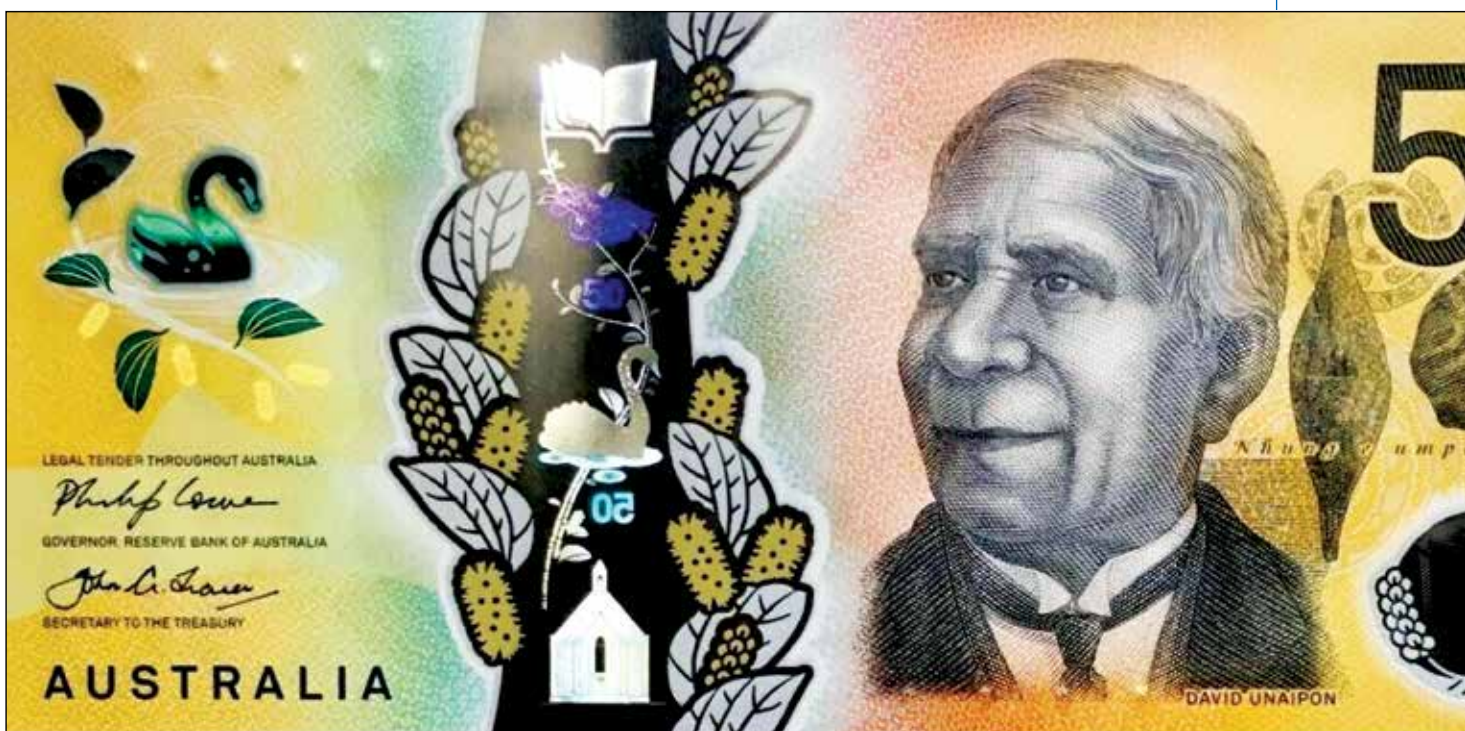
ابرچالش دوم با پیروی جمعیت در ارتباط است. بین سال های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۰ و ۲۰۶۰ تا ۲۰۶۱، تعداد استرالیایی های ۶۵ ساله و بالاتر دوبرابر خواهد شد و به ۸٫۹ میلیون نفر می رسد. ابرچالش سوم به تهدیدات ژئوپلیتیکی چین بازمی گردد که با گذشت زمان مدام بر دامنه آنها افزوده خواهد شد. مقابله با این تهدیدات

پشت ۵ دلاری، ساختمان پارلمان استرالیا، محل تشکیل جلسات پارلمان استرالیا و مقر قوه مقننه دولت استرالیاست. این بنا در کانبرا پایتخت این کشور قرار دارد و در ۹ می ۱۹۸۸ توسط الیزابت دوم ملکه استرالیا افتتاح شد. در طراحی این بنا از بومرنگ الهام گرفته شده است. ساختمان پارلمان دارای ۴۷۰۰ اتاق و فضاهای متنوع است. تالار بزرگ و خانه نمایندگان و نیز دفتر سناتورها بخش‌هایی از این سازه هستند. دفتر نخست‌وزیر استرالیا و سایر دفاتر وزارتی در قسمت نخست‌وزیری قرار گرفته است.

روی ۵ دلاری استرالیا، چهره، ملکه الیزابت دوم ملکه بریتانیا نقش بسته که آگوست ۲۰۲۲ در ۹۶ سالگی درگذشت.

«ادیت کوان» که چهره او را پشت ۵۰ دلاری استرالیا می‌بینیم، یک اصلاحگر اجتماعی استرالیایی بود که برای حقوق و رفاه زنان و کودکان، کار می‌کرد. او بیشتر به‌عنوان اولین زن استرالیایی شناخته می‌شود که به‌عنوان نماینده مجلس به مردم خدمت کرده است. کوان همچنین یکی از مدافعان اصلی آموزش عمومی و حقوق کودکان بود (به‌ویژه کسانی که از مادران مجرد متولد می‌شدند). او یکی از اولین زنانی بود که در یک هیئت آموزشی محلی خدمت کرد و در سال ۱۹۰۶ به تأسیس انجمن حمایت از کودکان کمک کرد که لابی‌های آن به ایجاد دادگاه کودکان در سال بعد منجر شد. کوان از بنیان‌گذاران انجمن خدمات زنان در سال ۱۹۰۹ بود و در سال ۱۹۱۱ به تأسیس شعبه ایالتی شورای ملی زنان کمک کرد.

عمر تراکتس

جهان

۶۳

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

اکوادور به روایت اسکنا ۱۰۰۰ سوکره ای

رومیناوی؛ اسطوره واقعی

برای کسانی که ساکن آمریکای لاتین نیستند، اکوادور سرزمینی ناشناخته است که در نقشه جغرافیایی یا تخیلی جایی ندارد. خوب یا بد، تصاویر تکه تکه، کلیشه ها و فانتزی ها در مورد اکوادور بسیار محدود است. در میان افراد خارجی که کم و بیش با اکوادور آشنا هستند، این کشور عموماً به عنوان مکانی بکر و آرام تصور می شود که به راحتی می توان در آن به گشت و گذار پرداخت. به علاوه، این کشور هم از لحاظ قوم شناختی بسیار زیباست (به عنوان مثال، مردم بومی با لباس ها و پارچه های رنگارنگ) و هم از لحاظ تنوع بی مانند زیستی (آند، آمازون و گالاپاگوس). این تصاویر کولاژ شده تا حدی ناشی از جهانی شدن است. اکوادور در دو دهه گذشته به عنوان یکی از مقاصد اصلی گردشگری مطرح شده و بافندگان و نوازندگان بومی اکنون برای بازاریابی کالاهای خود به اروپا و ایالات متحده سفر می کنند. همچنین اکوادوری ها یکی از گروه های مهاجر در ایالات متحده و اسپانیا هستند که سریع ترین رشد را دارند. برای رسانه های جریان اصلی، اکوادور یک تولید کننده کوچک نفت محسوب می شود.

مصائب بی پایان اقتصاد تک محصولی

نوبه خود به بسیج توده ای و ادغام اکوادوری ها در سیستم سیاسی کمک کرد. در واقع، دموکراسی در اکوادور عموماً سمت و سویی توده ای داشته، به همین خاطر بسیاری اوقات مورد سوء استفاده نظامیان یا سیاستمداران جاه طلب قرار گرفته است. دوره پس از جنگ نیز به همان اندازه پر آشوب بوده است. رونق موز در دهه ۱۹۵۰ آغازگر دوره ای از ثبات نسبی سیاسی بود، اما در نهایت وابستگی کشور به صادرات را تشدید کرد؛ فرایندی که در طول رونق نفت در دهه ۱۹۷۰ به اوج خود رسید. فضای سیاسی پس از جنگ آمریکای لاتین، تقریباً همه چیز به خود دیده است؛ از جمله عوام فریبی پوپولیستی، دیکتاتوری های نظامی، حذف شبه قانونی رؤسای جمهور منتخب دموکراتیک،

اکوادور در نیمه اول دهه ۱۸۰۰ به استقلال دست یافت و در پایان این قرن، توسعه و ورود آن به اقتصاد جهانی - مانند بسیاری از اقتصادهای آمریکای لاتین - به واسطه صادرات «یک کالا» انجام شد. گسترش سطح زیر کشت کاکائو موجب توسعه دشت های ساحلی شد و تفاوت های منطقه ای را از یک سو، بین اقتصاد نواحی کوهستانی که تحت سلطه مالکان محافظه کار بود و از سوی دیگر، بین اقتصاد مزارع مبتنی بر صادرات که توسط نخبگان لیبرال کنترل می شد، تشدید کرد. این شکاف منطقه ای یکی از ویژگی های تعیین کننده چشم انداز اجتماعی، سیاسی و اقتصادی قرن بیستم اکوادور بوده است. اقتصاد کاکائو در نخستین سال های دهه ۱۹۰۰ سقوط کرد و تا جنگ جهانی دوم، کشور را در بحران عمیق و دامنه داری فرو برد. نخبگان سیاسی قادر به اجماع نبودند و دولت مرکزی از اوایل دهه ۱۹۰۰ تا اواخر دهه ۱۹۴۰ بیش از ۲۰ بار دست به دست شد. این دوره همچنین شاهد افزایش سازمان های مردمی و توسعه سیاست توده ای مدرن مرتبط با پوپولیسم و لاسکو بود. لفاظی های پوپولیستی موجب تقابل بین مردمان بومی (سرخ پوست) و الیگارش ها شد که به

پشت اسکناس ۱۰۰۰۰ سوکره‌ای، تصویر میدان استقلال، میدان عمومی اصلی و مرکزی کیتو، دیده می‌شود. ویژگی اصلی این میدان، قرارگرفتن بنای یادبود قهرمانان استقلال در مرکز آن است. این میدان توسط کاخ کاروندلت، کلیسای جامع متروپولیتن، کاخ اسقف اعظم، کاخ شهرداری و هتل پلازا گراند احاطه شده است.

چهره «ویسنته روکافورته»، یکی از چهره‌های تأثیرگذار در سیاست اکوادور و رئیس‌جمهور اسبق این کشور دیده می‌شود. او در یک خانواده اشرافی در گویاکیل اکوادور به دنیا آمد و در جوانی برای تکمیل تحصیلاتش به مادرید فرستاده شد. او در سال ۱۸۰۷ به اکوادور بازگشت و متعهد شد که سرزمین خود را ابتدا از سلطه اسپانیا و سپس از جمهوری کلمبیا آزاد کند.

نشان رسمی اکوادور که در ۳۱ اکتبر ۱۹۰۰ توسط کنگره تصویب شد، به چشم می‌خورد.

چهره «سیاستین د بلالکازار»، فاتح اسپانیایی اکوادور دیده می‌شود. دی بلالکازار به‌عنوان بنیان‌گذار شهرهای مهم استعماری اولیه در بخش شمال غربی آمریکای جنوبی شناخته می‌شود.

چهره «آنتونیو خوزه د سوکره»، معروف به «گرن ماریسکال د ایپاچو» دیده می‌شود. او رهبر استقلال ونزوئلا بود که به‌عنوان رئیس‌جمهور پرو و دومین رئیس‌جمهور بولیوی خدمت کرد. سوکره یکی از نزدیک‌ترین دوستان «سیمون بولیوار» بود. به دلیل تأثیر او بر امور ژئوپلیتیک آمریکای لاتین، تعدادی از اماکن مهم در این قاره اکنون نام سوکره را بر خود دارند.

نشان رسمی اکوادور که در ۳۱ اکتبر ۱۹۰۰ توسط کنگره تصویب شد، به چشم می‌خورد. در پس‌زمینه این سیر بیضی‌شکل، کوه چیمپورازو قرار دارد، در حالی که رودخانه خروشان گویاس در دامنه آن جاری است. چیمپورازو همچنین بلندترین کوه اکوادور و بخشی از رشته‌کوه آند است. قایق بخار روی رودخانه نیز گویاس نام دارد. این کشتی در گویاکیل ساخته شد و اولین کشتی بخاری بود که هم‌در اکوادور و هم در کل آمریکای جنوبی ساخته شد.

آمریکا به روایت اسکناس دلاری

اسکناسی که به اندازه پای سیب آمریکایی است

وقتی هفت اسکناس دلار - یعنی ۲،۱، ۵، ۱۰، ۲۰، ۵۰ و ۱۰۰ دلاری - را با وسواس کنار هم بچینیم و بادقت به تمام نمادها و زوایای پیدا و پنهان آن بنگریم، احتمالاً هیچ‌کدام به اندازه اسکناس دلاری بازتاب تاریخ، سیاست و اقتصاد ایالات متحده نیست. در ایالات متحده، برای هر چیزی که بخواهند اصالت آمریکایی آن را اثبات کنند، از این ضرب‌المثل استفاده می‌کنند که «به اندازه پای سیب آمریکایی است»، بی‌گمان اسکناس دلاری نیز مصداق تام و تمام این ضرب‌المثل است و کمتر پولی مشابه آن می‌توان جست‌وجو کرد.

◀ ینگه دنیا و دگرگونی امر اقتصادی-اخلاقی

اسکناس دلاری بیش از هر چیز تجسم «اخلاق پروتستانی و روحیه سرمایه‌داری» وبر است؛ جایی که گروه‌های انبوهی از مردم برای درگیر شدن با کار در جهانی عرفی، توسعه بنگاه‌ها و پرداختن به تجارت و تجمیع ثروت برای سرمایه‌گذاری برانگیخته شدند. پول و بازار هزاران سال است که وجود داشته، با این حال، به همان اندازه که پول در روزگار اخیر دارای موقعیت کانونی است، مردم در جوامع متفاوتی مانند یونان باستان، چین، اروپای قرون وسطی و حتی آمریکای مستعمره، رفاه ساکنان را بر حسب درآمدهای پولی یا بازده اقتصادی اندازه‌گیری نمی‌کردند. در اواسط قرن نوزدهم، ابتدا ایالات متحده و بعدها دیگر کشورهای صنعتی مانند انگلستان و آلمان از این الگوی تاریخی خارج شدند. پس از آن بود که تاجران و سیاست‌گذاران آمریکایی شروع به اندازه‌گیری پیشرفت بر حسب مبالغ دلاری کردند و رفاه اجتماعی را بر اساس ظرفیت مردم برای ایجاد درآمد محاسبه کردند. این تغییر اساسی، در طول زمان، نه تنها نحوه ارزیابی آمریکایی‌ها از سرمایه‌گذاری‌ها و کسب‌وکارها

را دچار دگرگونی کرد، بلکه جوامع، محیط‌شان و حتی خودشان را نیز تغییر داد. امروزه ممکن است سنجش رفاه به روش غیر پولی دشوار به نظر برسد، اما معیارهای دیگر - از تعداد زندانی‌ها تا امید به زندگی - در طول تاریخ تأثیرگذار بوده است.

در واقع، تا دهه ۱۸۵۰، محبوب‌ترین و غالب‌ترین شکل سنجش اجتماعی مجموعه‌ای از شاخص‌ها بود که در آن زمان به عنوان «آمار اخلاقی» شناخته می‌شد و پدیده‌هایی مانند فحشا، حبس، سواد، جرم و جنایت، تحصیلات، جنون، فقر، امید به زندگی و بیماری را مورد سنجش قرار می‌داد. این آمارهای اخلاقی شدیداً پدرسالارانه به‌طور مستقیم بر وضعیت جسمی،

اعلامیه استقلال ایالات متحده آمریکا در چهارم ژوئیه ۱۷۷۶ به تصویب کنگره قاره‌ای رسید. این اعلامیه عمدتاً توسط توماس جفرسون نگاشته شده بود. همه‌ساله چهارم ژوئیه - سالروز تأیید متن و عبارت بندی اعلامیه توسط کنگره - به عنوان روز استقلال آمریکا جشن گرفته می‌شود.

«توماس جفرسون»، یکی از متفکران اصلی و بنیان‌گذاران آمریکا، نویسنده اصلی اعلامیه استقلال ایالات متحده آمریکا و سومین رئیس‌جمهور آمریکا طی دو دوره متوالی چهارساله از ۱۸۰۱ تا ۱۸۰۹ میلادی بود. جفرسون با وجود عدم تمایل در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۷۹۶ آمریکا نامزد شد. البته «جان آدامز» پیروز این انتخابات شد.

یادبود لینکلن از بناهای مشهور شهر واشنگتن دی سی در آمریکاست. مقصود از این بنا بزرگداشت آبراهام لینکلن است.

«آبراهام لینکلن»، دولت‌مرد و وکیل آمریکایی بود که از سال ۱۸۶۱ تا زمان ترور او در سال ۱۸۶۵ به عنوان شانزدهمین رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا خدمت می‌کرد. لینکلن کشور را در زمان جنگ داخلی آمریکا و بزرگ‌ترین بحران سیاسی کشور رهبری کرد.

ساختمان وزارت خزانه‌داری ایالات متحده آمریکا را به تصویر کشیده که یکی از ۱۵ وزارتخانه دولت فدرال ایالات متحده آمریکا است. این وزارتخانه در سال ۱۷۸۹ طبق لایحه کنگره برای مدیریت سود مالی دولت تأسیس شد و توسط وزیر خزانه‌داری که عضوی از کابینه ایالات متحده آمریکا است، مدیریت می‌شود.

«الکساندر همیلتون»، دولت‌مرد آمریکایی و از پدران بنیان‌گذار ایالات متحده آمریکا بود. او از مفسران اثرگذار قانون اساسی ایالات متحده آمریکا و نیز مؤسس نظام مالی این کشور، حزب فدرالیست، گارد ساحلی ایالات متحده آمریکا و روزنامه نیویورک پست بود. همیلتون به عنوان نخستین وزیر خزانه‌داری، مؤلف سیاست‌های اقتصادی دولت جرج واشنگتن بود.

عمر تراکتس

جهان

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

راززدایی از نهاد سلطنت

ظهور فوتبال به منزله یک ورزش متعلق به طبقه کارگران بریتانیایی، منعکس کننده آرزوهای آنها برای شمول اجتماعی توانمندسازی سیاسی، عدالت و انصاف است. در طول قرن بیستم، فوتبال به دلیل سهم ویژه‌ای که در ساختن دولت-ملت و طبقات اجتماعی داشت، جایگاه برجسته‌ای در توسعه وحدت و اجماع بریتانیا داشت. به طور دقیق تر، فوتبال بریتانیا را قادر ساخته تا یک منطق یکپارچه را در کنار هم نگه دارد، منطقی که در نهایت موجب به رسمیت شناختن طبقه کارگر به عنوان بخشی از ملت شد. آیین‌های فوتبال در اختراع سنت‌های معاصر در انگلستان سهم بسزایی داشتند. اتحاد مجدد افراد با موقعیت اجتماعی مشابه یا متفاوت در یک استادیوم یا در یک تیم، پیوندها و فاصله‌های اجتماعی را روشن می‌کند و به افراد اجازه می‌دهد تا خود را درون یک «هویت واحد» بازتعریف کنند.

◀ شبکه ایمن در اضطراب و جنگ

در سنت بریتانیایی، فوتبال ارتباط تنگاتنگی با مسئله جایگاه طبقه کارگر در جامعه دارد. در حالی که ویژگی فرهنگی-اجتماعی ورزش‌های خاصی مانند تنیس و گلف، کارگران یدی را حذف می‌کرد، باشگاه‌های فوتبال به عنوان محصول جامعه‌پذیری طبقه کارگر و فرهنگ خیابانی مردانه ظاهر شدند و به نمادی از فرهنگ مستقل طبقه کارگر تبدیل شدند. به عنوان مثال، «وستهام یونایتد»، ریشه در اعتصاب کارگران در شرکت کشتی‌سازی تیمز داشت؛ زمانی که شرق لندن از یک رکود اقتصادی شدید رنج می‌برد. «آرنولد هیلز»، رئیس شرکت، پیشنهاد ایجاد یک باشگاه فوتبال برای کارکنان شرکت را به عنوان روشی برای بهبود روحیه آنها پذیرفت. بیشتر بازیکنان و هواداران، افراد طبقه کارگری بودند که روح اجتماعی باشگاه را ارزشمند می‌دانستند. این امر تا حدودی نشان‌دهنده نظم اجتماعی و همبستگی طبقاتی در پایان دهه ۱۸۹۰ بود؛ «فقر مردم عادی با یک سخاوت نسبت به دیگرانی مانند خود، با طیف وسیعی از وابستگی‌ها، بلندپروازی‌ها، ارزش‌ها و نگرانی‌ها توأم بود». هواداران باشگاه‌های فوتبال به عنوان شکلی از دموکراسی مشارکتی در نظر گرفته می‌شدند؛ بازیکنان به عنوان نمایندگان حامیان و ارزش‌ها و خرده فرهنگ‌هایشان تلقی می‌شدند. دستیابی فوتبال به چنین موفقیت بزرگی، به دلیل تجسم حس اجتماع در محافل مردمی بود. زندگی ورزشی باعث ایجاد انسجام طبقاتی در بین کارگران بریتانیایی شد: «طبقه کارگر صنعتی انگلیس نه از نظر سیاسی و نه از نظر فرهنگی همگن و یکدست نبود، اما عشق به فوتبال تقریباً بیش از هر چیز دیگری آنها را متحد کرد.»

پشت اسکناس هپوندی
چهره «وینستون چرچیل»
نقش بسته و جمله‌ای از او
نقل شده که می‌گوید: «من
چیزی جز اشک، خون و
عرقریختن برای ارائه‌دادن
ندارم.» این جمله به
میهن‌پرستی او اشاره دارد.

عمر تراکتس

جهان

۷۵

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

«آلن ماتیسون تورینگ»، ریاضی‌دان، دانشمند کامپیوتر، منطق‌دان، رمزنگار، فیلسوف و زیست‌شناس نظری انگلیسی بود. تورینگ در توسعه علم کامپیوتر نظری بسیار تأثیرگذار بود.

برزیل به روایت اسکنا ۵ ارثالی

پناه به فوتبال

فوتبال عمیقاً در فرهنگ برزیل ریشه دوانده؛ تا جایی که بیشتر جهان این کشور را از دریچه تیم ملی فوتبال آن می‌شناسد. از زمان ورود فوتبال به این کشور آمریکای جنوبی در ۱۱۵ سال پیش، برزیل فوتبال را به یک هنر زیبا و ابزاری برای انسجام اجتماعی تبدیل کرده است. باید یک گام فراتر نهاد و گفت فوتبال در برزیل به مثابه «کارخانه رؤیاسازی» عمل می‌کند؛ چراکه هر ساله میلیون‌ها کودک فقیر را در آرزوی «قرارداد» و «لژیونر شدن» جذب این رشته ورزشی می‌کند. در تحقیقی که به تازگی در برزیل انجام شده و نتایج آن بحث‌های بسیاری را برانگیخته، فقر یکی از دلایل توسعه فوتبال در برزیل معرفی شده است. جمعیت ۱۵ میلیونی زیر خط فقر، ستون فقرات فوتبال این کشور را تشکیل می‌دهند. در واقع، فقر زمینه‌های خاصی را ایجاد می‌کند که می‌تواند فرصت‌ها را برای کسب مهارت شکل دهد. فقرا در نواحی حاشیه‌نشین برای سرگرمی ارزان، دسترسی به فرصت‌های شغلی و حفظ سلامت و رفاه به فوتبال پناه می‌برند.

◀ فوتبال به مثابه کارخانه رؤیاسازی

فوتبال در سال ۱۸۹۴ توسط «اسکار کاکس» و «چارلز میلر»، دو بریتانیایی، وارد برزیل شد. در ابتدا، این ثروتمندان و طبقات بالای اجتماعی بودند که به این ورزش روی آوردند، اما با گذشت زمان طبقات پایین‌تر به‌ویژه در زاغه‌ها عاشق این ورزش شدند. در حالی که قبلاً فوتبال مختص سفیدپوستان طبقه بالای جامعه بود، این بازی به تسخیر سیاه‌پوستان درآمد و واقعاً به بازی مردمی تبدیل شد. نفوذ فوتبال در جامعه برزیل با تغییر در نحوه بازی همراه بود و سبکی کاملاً جدید توسعه یافت. فوتبال در برزیل چیزی فراتر از یک بازی است؛ فرهنگ، زندگی و رستگاری است. این مسئله به بهترین شکل در کتاب «الکس بلوس» تحت عنوان «فوتبال:

شیوه زندگی برزیلی» منعکس شده است. بلوس تاریخچه فوتبال در برزیل را از آغاز تا انتهای قرن بیستم توضیح می‌دهد. او داستان اینکه چگونه فوتبال در فرهنگ برزیل ریشه دوانید را روایت می‌کند. نقل قول‌های او نشان‌دهنده نقش فوتبال در زندگی برزیلی است: «من گریه می‌کردم، بدون اینکه بدانم چرا. گریه از روی احساس. اما از یک احساس ناب که نه شادی بود و نه غم، نه قطعیت بود و نه شک، بلکه همه چیز بود... شاید به این

دلیل که باختیم. من برای جادوی معصومانه آن بعدازظهر سرد، آن بعدازظهر گرم، آن بعدازظهر غیرممکن گریه می کردم.» در فرهنگ برزیل، فوتبال یک جادو است. چیزی شبیه رئالیسم جادویی در ادبیات. خانواده‌های فقیر به آب و آتش می‌زنند تا فرزندان‌شان را به یکی از مدارس فوتبال بفرستند. اینجا تمرکز بر فوتبال است، نه تحصیل. در واقع فوتبال یک سرمایه‌گذاری است. تنها برگ لاتاری که زاغه‌نشین‌های ریو در دست دارند و هر شب با رؤیای برنده شدن آن به خواب می‌روند. با وجود این، شانس موفقیت به اندازه برنده شدن در لاتاری ناچیز است. از حدود ۳۰ میلیون بازیکن فوتبال در برزیل، تنها ۳۰۷۰۰ بازیکن حرفه‌ای هستند. حتی در میان این گروه بسیار مورد حسادت، ۸۲ درصد تنها ۷۲۴ رئال (۱۳۹ دلار) در ماه دریافت می‌کنند.

رئال برزیل

رئال برزیلی (نشانه: R\$, کد: BRL) واحد رسمی پول کشور برزیل است. هر رئال به ۱۰ سنتاوس تقسیم می‌شود. سنتاوس به معنای ۱/۱۰ است. از سال ۲۰۱۵ به بعد برزیل در صدد جمع‌آوری واحد قدیم خود یعنی کروزر بوده است. کروزر یا ۱۰/۱ رئال تا پایان سال ۲۰۲۱ اعتبار داشت و بعد از آن جمع‌آوری شد. رئال برزیل از اعتبار بالایی در جهان برخوردار است؛ تا آنجا که از آوریل ۲۰۱۹، رئال بیستمین ارز پرمعامله جهان بوده است.

واحدهای پولی مورد استفاده در گذشته عبارت بودند از: رئال پرتغالی، از قرن ۱۶ تا ۱۸؛ رئال قدیمی برزیل، از ۱۷۴۷ تا ۱۹۴۲؛ کروزوری قدیم، از سال ۱۹۴۲ تا ۱۹۶۷؛ کروزوری جدید، از ۱۹۶۷ تا ۱۹۷۰؛ کروزادو، از ۱۹۸۶ تا ۱۹۸۹؛ کروزادوی جدید، از ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۰؛ کروزوری رئال، از سال ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۴ و رئال کنونی، از سال ۱۹۹۴.

رئال جدید در اول ژوئیه ۱۹۹۴، در زمان ریاست‌جمهوری «ایتامار فرانکو» به عنوان بخشی از یک طرح گسترده‌تر برای ثبات اقتصاد برزیل، موسوم به پلانو، معرفی شد. در ابتدا، ارزش واقعی

رئال دقیقاً برابر با یک دلار آمریکا بود. بین سال‌های ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۸، نرخ ارز به شدت توسط بانک مرکزی برزیل کنترل شد؛ به طوری که ارزش واقعی به آرامی نسبت به دلار کاهش یافت و از نزدیک ۱:۱ به حدود ۱/۲:۱ در پایان سال ۱۹۹۸ رسید. در سال ۱۹۹۹، بازارهای بین‌المللی که به دلیل نکول روسیه مختل شده بود، بانک مرکزی را تحت رهبری «آرمینیو فراگا»، رئیس جدید خود، مجبور کرد تا نرخ ارز را شناور کند. در سوم فوریه ۲۰۱۰، بانک مرکزی برزیل سری جدید اسکناس‌های این کشور را معرفی کرد. طراحی جدید در تلاش برای کاهش جعل، عناصر امنیتی متعددی به آن اضافه کرده بود. این تغییرات منعکس‌کننده رشد اقتصاد برزیل و نیاز به ارز قوی‌تر و ایمن‌تر است.

اسکناس ۱۰ رئالی و بازتاب برزیل

اسکناس ۱۰ رئالی، بیش از ۲، ۵، ۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰ و ۲۰۰ رئالی می‌تواند برزیل و جامعه پویای آن را بازتاب دهد. این اسکناس روایتی است که ما را در نخستین روزهای قرن شانزدهم سوار بر کشتی‌های بادبانی «پدرو آلوارز کابرال» می‌کند و آرام آرام به روزگار معاصر می‌آورد؛ جایی که منظومه‌ای شگفت‌انگیز از اقوام، نژادها، زبان‌ها و مذاهب در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند. این تنوع شگرف در حیات جانوری و گیاهی نیز بازتاب یافته است و در سراسر جهان بی‌مثل و ماند است. انگار که انسان و طبیعت در اوج هماهنگی و سازگاری با هم هستند. این اسکناس، نماد وحدت در عین کثرت است، چراکه نماد جمهوری در یک سو و تنوع فرهنگی - زیستی در سوی دیگر این پول خودنمایی می‌کنند. نماد جمهوری، یکی از نمادهای مهم ملی در برزیل و پرتغال است. این تندیس نشان دهنده زنی جوان است که تاجی از برگ‌های غار یا برگ‌بو به سبک رومی به پیشانی و کلاه به شکل فریگی بر سر دارد. این نماد تقریباً در همه جا به چشم می‌خورد، از نقاشی‌ها و مجسمه‌ها در ساختمان‌های دولتی تا سکه‌ها و اسکناس‌ها. این نماد نخستین بار در قرن نوزدهم و به عنوان نماد جمهوری خواهان مورد استفاده قرار گرفت.

تاج برگ‌های غار یا برگ‌بو، نماد خرد و همچنین پیروزی است. کلاه فریگی، نماد آزادی است و ریشه آن به قرن هجدهم بازمی‌گردد. در جریان جنگ استقلال آمریکا و انقلاب فرانسه، ژاکوبین‌ها کلاه فریگی را به عنوان نماد آزادی به سر کردند و تا امروز نیز نماد ملی فرانسه، یعنی ماریان، کلاه فریگی بر سر دارد. این کلاه، نماد این است که یک ملت که زمانی در بند رژیم فئودالی پادشاهی بود، از آن آزاد شده است.

در طرف دیگر، طوطی سرخ‌وسبز یا مکائوی بال‌سبز دیده می‌شود که از قدیم‌الایام نماد تنوع زیستی در برزیل بوده است. احتمالاً به این دلیل که یکی از نمادهای برزیل در جهان است و هم به لحاظ تنوع گونه و زیرگونه خارق‌العاده است. همان‌طور که گفتیم، تنوع جانوری - انسانی در برزیل دوروی یک سکه‌اند. در واقع، از زمان ورود پرتغالی‌ها در سال ۱۵۰۰، اختلاط ژنتیکی قابل توجهی بین آمریکایی‌ها، اروپایی‌ها و آفریقایی‌ها در تمام مناطق برزیل اتفاق افتاده است. همچنین از قرن نوزدهم، برزیل مرزهای خود را به روی مهاجرت باز کرد. حدود پنج میلیون نفر از بیش از ۶۰ کشور بین سال‌های ۱۸۰۸ تا ۱۹۷۲ به برزیل مهاجرت کردند که اکثر آنها از نژاد پرتغالی، ایتالیایی، اسپانیایی، آلمانی، اوکراینی، لهستانی، یهودی، روسی، چینی، ژاپنی و عربی بودند.

در سال ۲۰۰۷، بنیاد ملی بومیان برزیل تخمین زد که برزیل دارای ۶۷ قبیله منزوی (بدون هرگونه تماس بیرونی) است. علاوه بر این، در مناطق دورافتاده به ۱۸۰ زبان صحبت می‌شود و تعداد قابل توجهی از زبان‌های دیگر نیز در میان مهاجران و فرزندان آنها رواج دارد.

رؤیایی که سرایستادن ندارد

از دیدگاه جامعه‌شناسی، مشارکت ورزشی به شدت به طبقه اجتماعی‌ای وابسته است که کودک به آن تعلق دارد. هرچه کودک فقیرتر باشد، احتمال کمتری دارد که امکانات و فرصت شرکت در ورزش سازمان‌یافته را داشته باشد. اما همان‌طور که گفتیم، گاهی این دیدگاه برعکس می‌شود. جایی که فوتبال به کارخانه رؤیاسازی بدل می‌شود و عملاً تنها فرصت برای فرار از فقر و زاغه‌نشینی است، خانواده‌های فقیر هرچه دارند می‌دهند تا پسرشان بتواند دست‌کم از این طریق سرنوشت خود را تغییر دهد. ♦

برزیل

- قاره: آمریکای جنوبی
- واحد پول: رئال برزیل
- تعداد اسکناس‌های در گردش: ۷
- نماد: \$R
- کوچک‌ترین واحد: سنتاوس
- بانک مرکزی: بانک مرکزی برزیل
- GDP: ۳۶۸۰ تریلیون دلار (نهمین در جهان)
- درآمد سرانه: ۱۷,۲۰۸ دلار (هشتاد و هشتمین در جهان)

عمر تراکتس

آبان ۱۴۰۱

سال ششم شماره شصت و سوم

یک گونه مرغ مگس خوار که بیشتر محل زندگی اش در اکوادور و برزیل است

تصویر پشت ۲ رئالی لاک پشت پوزه عقابی است. لاک پشت پوزه عقابی در خلیج فارس هم یافت می شود. از جمله جزیره های زیستگاه این گونه در ایران می توان به جزایر نخیلو و ام الکرم در استان بوشهر و جزایر قشم، کیش، شیدور، هندورابی، هنگام و هرمز در استان هرمزگان اشاره کرد.

پشت اسکناس ۵ رئالی مرغ برزیلی در حال شکار به تصویر کشیده شده که از راسته لک لک سانان، خانواده حواصیلان است.

نماد جمهوری در کشور برزیل و پرتغال است. این تصویر نشان دهنده زنی جوان است که در قرن نوزدهم نماد جمهوری خواهان برزیل بود. این مجسمه پس از اعلام جمهوری در برزیل در سال ۱۸۸۹، به نماد مهم این کشور تبدیل شد.

مهر تراکتس

۷۸

ASAE TARA HONESH IR

ماهنامه اختصاصی فناوری های مالی ایران

چهره میمون تمارین طلایی که در جنگل های آتلانتیک برزیل زندگی می کند

جگوار یا همان پلنگ آمریکایی را که در قاره آمریکا حضور دارد و بعد از ببر و شیر بزرگترین گربه سان جهان محسوب می شود

ماکائو قرمز رنگ بال سبز «که یکی از بزرگترین طوطی های جهان»

عمر تراکتس

جهان

۷۹

آبان ۱۴۰۱

سال ششم شماره شصت و سوم

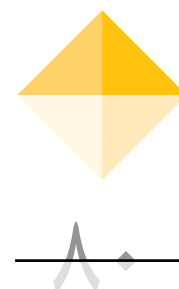

پشت اسکناس ۱۰۰ رئالی ماهی «هامور» نقش بسته است. این ماهی روی بسترهای سخت و مناطق سنگی و صخره های مرجانی از عمق ۳ تا ۶۰ متر زیست کرده و از ماهیان کوچک و سخت پوستان تغذیه می کند.

عمر تراکتس

ASAE TARAHOONESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

بلژیک به روایت اسکنا ۵۰ فرانکی

واپسین امید برای ملت بودن

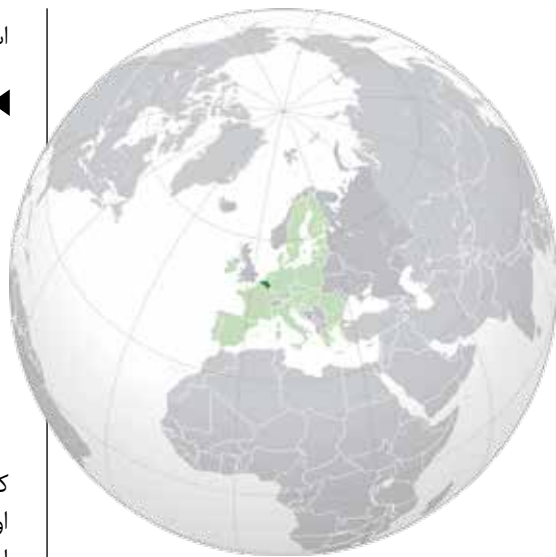
داستان وحدت اروپا، تناقض عجیبی دارد؛ بلژیک، در حالی که بلژیک مقر بسیاری از نهادهای اتحادیه اروپاست و در واقع پایتخت این اتحادیه محسوب می شود، اما خود شدیداً از اختلاف و دودستگی رنج می برد، تا جایی که همین چند سال پیش ۱۸ ماه عملاً فاقد دولت بود. ارتباطات بین آن اروپای قدیمی و این اروپای جدید پیچیده است. تاریخ، بر خلاف هندسه، خطوط مستقیم کمی دارد. اروپا تا قرن بیستم محل تلاقی دولت شهرها بود. در واقع کسی از اسپانیا، فرانسه و هلند صحبت نمی کرد، بلکه مادرید، پاریس و آمستردام بودند که موجودیت داشتند، اما از نیمه دوم قرن هفدهم دولت شهرها جای خود را به دولت-ملت ها دادند؛ گذاری که البته چندان سودمند و پرثمر نبود؛ دو جنگ جهانی که ما را از مثال های دیگر بی نیاز می کند. در حقیقت، اتحادیه اروپا بازگشتی است به نظام دولت شهری. به ویژه پس از اجرایی شدن معاهده شینگن، اروپا به منظومه ای از شهرها بدل شد و نقش کشورها، دست کم در برخی امور، کاهش یافت. قرار شد اتحادیه اروپا به سیاست خارجی مشترک، ارتش مشترک و خیلی مشترک های دیگر دست پیدا کند، اما بحران های ریزودرشت عملاً بسیاری از دستاوردهای این اتحادیه را به حاشیه برده است. احتمالاً مورد بلژیک کافی است تا خیلی چیزها در مورد مشکلات اتحادیه اروپا دست مان بیاید.

◀ بلژیک؟ کدام بلژیک، نشانم بده!

فلاندری ها در شهرهای خود، صحبت به زبان فرانسه را نوعی بی احترامی تلقی می کنند. در بخش فرانسوی زبان نیز همین تلقی در مورد زبان هلندی وجود دارد. در مطالعه اخیر اتحادیه اروپا، بلژیکی ها دارای کمترین علقه های ملی گرایانه در اروپا بوده اند. پس از انتخابات ۲۰۰۷، دولت بلژیک عملاً شش ماه تعطیل شد و یک

بلژیک از همان روز تأسیس دوباره بوده است؛ جنوب این کشور یعنی منطقه والونیا به زبان فرانسوی صحبت می کنند، در حالی که شمال، از جمله شهرهای لیلمبورگ و آنتورپ، فلامان زبان (یا هلندی جنوبی) هستند. بروکسل، در مرکز کشور واقع شده است. البته این شکاف بسیار جدی تر از زبان است. شمال و جنوب هویت ملی متفاوتی دارند. شکاف ها و گسل های قومی دائماً در حال عمیق تر شدن هستند. یک نظرسنجی جدید نشان می دهد که

تعطیلی ۱۸ ماهه مجدداً در سال ۲۰۱۰ رخ داد. در همان ۲۰۱۰، «ولامز بلانگ»، نماینده ملی گرای فلاندی در پارلمان فریاد زد: «بلژیک؟ کدام بلژیک؟ نشانم بده! دیگر چیزی به اسم بلژیک وجود ندارد. زنده باد فلاندر آزاد.» این جملات طرفداران زیادی دارد، «ویلی دی وائله»، شهردار لنیک، یک شهر کوچک فلاندی، می گوید: «من فلاندی هستم، نه بلژیکی. هیچ وفاداری به کشوری به نام بلژیک ندارم.»

تاریخچه فرانک بلژیک

فرانک بلژیک از سال ۱۸۳۲ تا سال ۲۰۰۲ که یورو معرفی شد، واحد رسمی پول پادشاهی بلژیک بود. فرانک بلژیک به ۱۰۰ زیرواحد تقسیم شد که در هلندی به عنوان سنتیم و در فرانسوی سانتیم شناخته می شوند. گولدن (گیلدر) ۲۰ استویور واحد پول بلژیک از قرن ۱۵ تا ۱۹ بود تا اینکه در سال ۱۸۳۲ فرانک بلژیک جایگزین آن شد. در سال ۱۸۶۵، بلژیک، فرانسه، سوئیس و ایتالیا اتحادیه پولی لاتین را ایجاد کردند (که در سال ۱۸۶۸ یونان نیز به آن ملحق شد)؛ هر کدام از واحدهای پولی (فرانک، لیر و دراخما) ارزشی در حدود ۴/۵ گرم نقره یا ۳۲۲/۲۹۰ میلی گرم طلای مرغوب داشتند و همگی با نرخ ۱:۱ قابل تعویض بودند. در دهه ۱۸۷۰ ارزش طلا به استاندارد ثابت تبدیل شد؛ وضعیتی که تا سال ۱۹۱۴ ادامه داشت. در سال ۱۹۲۶، بلژیک و همچنین فرانسه دچار کاهش ارزش و سقوط ناگهانی اعتماد شدند که به معرفی یک ارز طلای جدید برای معاملات بین المللی با عنوان بلگا به ارزش پنج فرانک و خروج این کشور از اتحادیه پولی منجر شد. بلگا با نرخ ۳۵ بلگا (۱۷۵ فرانک) = ۱ پوند، به پوند انگلیس گره خورده بود. با این حال، اتحادیه پولی بلژیک و لوکزامبورگ در سال ۱۹۲۱ پابرجا ماند و اساس اتحاد کامل اقتصادی را در سال ۱۹۳۲ تشکیل داد. در سال ۱۹۳۵، ارزش فرانک بلژیک با ۲۸ درصد کاهش به ۶۳۲/۱۵۰ میلی گرم طلای مرغوب رسید و پیوند بین فرانک لوکزامبورگ و فرانک بلژیک دوباره ایجاد شد، ۱ فرانک لوکزامبورگ = ۴/۱۱ فرانک بلژیک. مانند ۱۰ ارز اروپایی دیگر، فرانک بلژیک/لوکزامبورگ در اول ژانویه ۱۹۹۹ وجود نداشت و یورو جایگزین آن شد. سکه ها و

اسکناس های قدیمی فرانک نیز در ۲۸ فوریه ۲۰۰۲ وضعیت قانونی خود را از دست دادند.

اسکناس ۵۰ فرانکی و بازتاب بلژیک

احتمالاً در بین اسکناس های مختلف فرانک بلژیکی ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰، ۵۰۰، ۱۰۰۰، ۲۰۰۰، ۵۰۰۰ و ۱۰۰۰۰، اسکناس ۵۰ فرانکی بهتر و بیشتر بازتاب تاریخ، سیاست و چشم اندازهای اجتماعی بلژیک است. اگرچه اکثر اسکناس های فرانک که به چهره های هنری، به ویژه نقاشان، نویسندگان و موسیقی دانان اختصاص یافته، اما این اسکناس به پادشاه بودوئن و ملکه فابیولای تعلق دارد. بر خلاف بسیاری دیگر از کشورهای اروپایی که با سیستم مشروطه سلطنتی اداره می شوند، خانواده سلطنتی کمتر ضامن وحدت ملی بوده و محبوبیت عام آن هم محدود بوده است. در واقع، پادشاه بودوئن واپسین امید بلژیکی ها برای دستیابی به اتحاد ملی و پرهیز از تنش های زبانی - قومی بود.

پادشاه بودوئن (۱۹۹۳-۱۹۵۱) فرزند «لئوپولد سوم» بود که در سال ۱۹۵۰ از قدرت کناره گیری کرد. بودوئن تا زمان جانشینی رسمی پدرش در سال ۱۹۵۱ عنوان شاهزاده سلطنتی داشت. او از همان روزهای نخست سلطنت، تلاش زیادی برای متحد ساختن کشوری کرد که بر اثر اختلافات قومی و زبانی درگیر تنش ها و شکاف های عمیق بود. او در سال ۱۹۶۰ با «فابیولا دموکراتی آرآگون» از خانواده سلطنتی اسپانیا ازدواج کرد. بودوئن که شدیداً به مذهب کاتولیک پایبند بود، به منظور امضانکردن لایحه دولتی قانونی شناختن سقط جنین، یک روز از سلطنت کناره گیری کرد. او به دلیل تواضع ذاتی و گذراندن بخش بزرگی از زندگی اش در سایه قدرت پدری که به شدت از او انتقاد می شد، به سلطنت بی علاقه بود و ترجیح می داد اوقات خود را در خلوت بگذراند، اما در نهایت با راستی و صداقت آشکار، اعتماد و محبت مردم را به دست آورد. او به مستعمرات بلژیک در آفریقا پایان داد و به این ترتیب در سال ۱۹۶۰، کنگوی بلژیک استقلال خود را به دست آورد و رواندا و بوروندی نیز در سال ۱۹۶۲ مستقل شدند.

مخترعان سوررئالیسم

قبل از بازی بلژیک با آمریکا در مرحله یک هشتم نهایی جام جهانی ۲۰۱۴ برزیل، وقتی از «مارک ویلموتس»، سرمربی بلژیکی پرسیده شد که چگونه با اختلافات بین اعضای فلاندی و والونیایی کنار می آید، گفت: «نمی فهمم. آیا در بلژیک جنگ شده است؟» فشارهای سیاسی شدیدی بر تیم ملی بلژیک وجود داشته تا تعداد اعضای فرانسوی زبان با تعداد اعضای هلندی زبان در جام جهانی و قهرمانی اروپا برابر باشد. تیم بلژیک از نظر اعضای شمالی و جنوبی بلژیک نسبتاً متنوع است. به عنوان مثال، «ادن هازارد» از جنوب فرانسوی زبان است، در حالی که «تیبو کورتوا» از شمال هلندی زبان و «مروان فلینی» از بروکسل است. واضح است که فلاندر در فیفا وجود ندارد؛ بنابراین بازیکنان منطقه فلاندر مانند کورتوا و لوکاکو باید برای بلژیک بازی کنند. با این حال، از المپیک ۲۰۰۸ و کسب مقام چهارم در رقابت های فوتبال مردان، نسلی طلایی در بلژیک ظهور یافته و این مهم موجب شده بلژیکی ها کمتر روی ترکیب منطقه ای تیم تمرکز کنند.

صعود بلژیک از مرحله گروهی جام جهانی ۲۰۱۴ و در ادامه پیروزی در مقابل انگلستان در مرحله رده بندی جام جهانی ۲۰۱۸، موجب حمایت یکپارچه از تیم ملی فوتبال در سراسر این کشور شد؛ این اتفاقی بود که مدت های طولانی دیده نشده بود. حال هوای بسیاری از شهرها در طول بازی های بلژیک باورنکردنی بود، زیرا بیشتر مردم در خیابان ها بودند و بعد از هر پیروزی بساط آتش بازی بر پا می شد. «یوهان ونده لانوت»، نماینده سوسیالیست فلاندی اظهار داشت که جام جهانی به گردهم آوردن بلژیکی ها کمک کرده و باعث احترام بیشتر به اقلیت ها و مهاجران شده است. لانوت اضافه کرد: «ما می توانیم یک هفته به حزبی رأی دهیم که می خواهد کشور را تجزیه کند و یک هفته دیگر می توانیم پرچم بلژیک را در یک مسابقه فوتبال به اهتزاز در آوریم. بله، عجیب است، اما یادتان نرود که ما مخترع سوررئالیسم بوده ایم.» «دیدیه ریندرز»، وزیر امور خارجه بلژیک می گوید: «فوتبال به مردم نشان می دهد که بلژیکی ها می توانند با هم به موفقیت های بزرگی دست یابند. ما این را در بین خود بازیکنان می بینیم؛ همه به جز دو نفر از ۲۳ نفر در خارج از کشور بازی می کنند، اما حالا با هر قومیت و زبانی در خدمت تیم ملی هستند.» البته او محتاط است که زیاد ابراز خوش بینی نکند: «بناشد در مورد تأثیر فوتبال اغراق کنیم؛ آینده کشور ما به بازی های فوتبال بستگی ندارد، بلکه این باید به ثبات سیاسی ترجمه شود.»

اکنون کشور در دست حزب ملی گرای «اتحاد جدید فلاندی» است که مایل است بلژیک را به سمت جدایی به سبک چکسلواکی نزدیک کند

بلژیک

- قاره: اروپا
- واحد پول: یورو (قبلاً فرانک بلژیک)
- تعداد اسکناس های در گردش: ۷
- نماد: €
- کوچک ترین واحد: سنت
- بانک مرکزی: بانک ملی بلژیک
- GDP: ۶۵۸/۷۱۵ میلیارد دلار (سی و ششمین در جهان)
- درآمد سرانه: ۵۸۶/۶۱ دلار (بیستیمین در جهان)

مهرتراکتس

آبان ۱۴۰۱

سال ششم شماره شصت و سوم

واحد پولی این کشور در حال حاضر یورو است

عمر تراکتس

جهان

۸۳

آبان ۱۴۰۱

سال ششم شماره شصت و سوم

پشت ۵۰ فرانکی کاخ سلطنتی دوران بودوئن و فابیولارامی بینیم.

روی ۱۰۰۰ فرانکی قدیمی بلژیک، چهره «کنستان پرمکه»، نقاش و مجسمه ساز بلژیکی نقش بسته که از چهره های برجسته اکسپرسیونیسم فلاندری به شمار می رود.

پشت اسکناس ۱۰۰۰ فرانکی نیز کارگری تئومند دیده می شود که اثر «کنستان پرمکه» است. گفتنی است مجسمه این اثر نیز توسط خود «پرمکه» ساخته شد.

پشت ۲۰۰۰ فرانکی، یکی از طرح های «ویکتور هورتا» که به شکل یک تندیس زینتی است به تصویر کشیده شده است.

روی ۲۰۰۰ فرانکی چهره «ویکتور پیر هورتا»، معمار و طراح بلژیکی و یکی از بنیان گذاران جنبش هنر نود بلژیک است.

پرتغال به روایت اسکناس ۵۰۰/۰۰۰ اسکودویی

اراده معطوف به قدرت یک مردم

در فوتبال، برای دیدن المان‌هایی که تماشاگران می‌خواهند با آنها هویت خود را ابراز کنند، لازم نیست گذشته را جست‌وجو کنید یا در زمان حال کاوش کنید. کافی است تنها یک مسابقه فوتبال را از استادיום یا حتی از تلویزیون ببینید؛ کلاه، سربند، پرچم و نشان‌ها همه‌جا هستند و یک دسته از هواداران را از دیگری متمایز می‌کنند. در صحنه بین‌المللی، پرچم‌هایی بر سردر استادیوم‌ها نصب شده و سکوهای هواداران و نیمکت بازیکنان با رنگ‌های ملی تزئین شده‌اند. قابل درک است که ابعاد نمادین ورزش از دیرباز مورد توجه کسانی بوده که می‌پرسند چگونه هویت در رویدادهای ورزشی منعکس شده یا حتی ایجاد می‌شود. قوی‌ترین نماد در میان همه نمادها، بازیکنی است که نمایندگی یک ملت را بر عهده دارد. به عبارت دقیق‌تر، بازیکنی است که نمایندگی یک ملت بر دوش او گذاشته شده است.

◀ یک کشور به مثابه یک نفر

«کریستیانو رونالدو» از سال ۲۰۰۳؛ زمانی که فقط ۱۸ سال داشت، در پرتغال فوتبال باشگاهی بازی نکرده است. او حتی در سرزمین اصلی پرتغال به دنیا نیامد، بلکه در مجمع‌الجزایر مادیرا در ۱۰۰۰ کیلومتری جنوب غربی سواحل پرتغال به دنیا آمده است. با این حال، او به یک نقطه مرجع برای فرهنگ پرتغالی در سراسر جهان تبدیل شده است. اما این مهم چگونه به وجود آمد؟ روشن‌ترین پاسخ این است که یک گلزن پرکار که برای چندین باشگاه بزرگ اروپا بازی کرده، نامی شناخته شده است. او در ۳۶ سالگی موفق به کسب ۳۲ جام از جمله دو تورنمنت بین‌المللی با پرتغال شده است.

دستاوردهای فردی او نیز بسیار زیاد است (پنج جایزه توپ طلا، چهار کفش طلای اروپا، رکورد بیشترین گل زده ملی).

شخصیت رسانه‌ای و ملی رونالدو یک شبه شکل نگرفت، حتی در ابتدا رسانه‌ها به او روی خوش نشان نمی‌دادند. در این دوره، رسانه‌ها معتقد بودند که او زیادی بر زرق‌وبرق زندگی خود تمرکز کرده و ظاهراً دیگر پسرک فقیر و متواضع مادیرایی وجود خارجی ندارد. با وجود این، اندک‌اندک این طرز تلقی تغییر کرد و پروبال دادن به شخصیت رونالدو آغاز شد. او دیگر از قامت اسطوره نیز فراتر رفته بود و وظیفه خطیر «ساختن یک ملت» یا دست‌کم بازآفرینی برند ملی یک کشور را بر عهده داشت. در این حالت، فوتبال نه به مثابه سرگرمی، بلکه به منزله نوعی آیین است که مناسک خاص خود را برمی‌سازد.

بنابراین تصویر رونالدو گام‌به‌گام نهادینه شده

عمر تراکتس

۸۴

ASAE TAAAHONESH.IR

ماهانمه اختصاصی
فناوری‌های مالی ایران

واحد پولی این کشور در حال حاضر یورو است

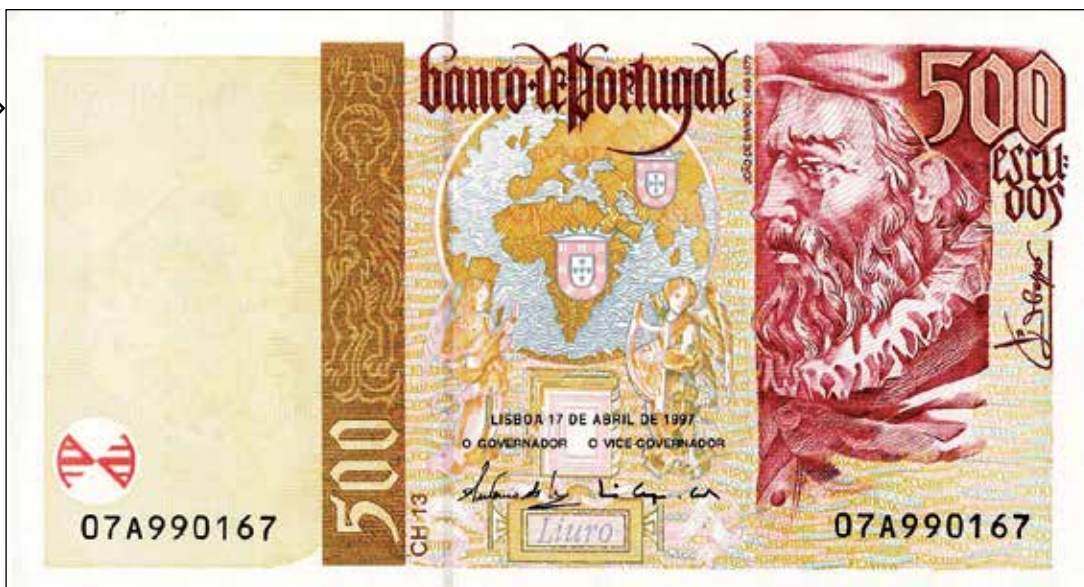
عصر تراکتس

۸۷

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

پشت این اسکناس نماد عصر اکتشاف دیده می شود. خط ساحلی طولانی پرتغال، با بندرها و رودخانه های زیادی که به سمت غرب به سمت اقیانوس اطلس جریان دارند، محیطی ایده آل برای پرورش نسل های دریانوردان ماجراجو بود. پرتغالی ها به عنوان مردمی دریانورد در جنوب غربی ترین منطقه اروپا، در قرون وسطی به رهبران عصر اکتشاف تبدیل شدند.

پشت این اسکناس کشتی بادبانی شخصی «واسکو دوگاما» را نمایش داده است.

روی ۱۵۰۰۰ اسکودویی چهره «واسکو دوگاما» کاشف پرتغالی و اولین اروپایی که از طریق دریا به هند رسید، نقش بسته است.

روی ۱۰۰۰۰ اسکودویی چهره «شاهزاده هنری» را به تصویر کشیده که همزمان دریانوردی نیز می کرد. او شاهزاده پرتغال در قرن پانزدهم بود.

پشت این اسکناس، کشتی بادبانی، احتمالاً به یاد تلاش شاهزاده هنری نقش بسته است.

مستعربه استثنایی

مشهور است که هیچ جامعه‌ای در آفریقا - و حتی در جهان - وجود ندارد که به اندازه تونس فوتبالی باشند. «فوتبالی» صرفاً به معنای علاقه به فوتبال نیست، بلکه بازتاب نوعی الگوی زندگی است. این الگوی زندگی در «بهار عربی» نیز کاملاً مشهود و علنی بود؛ معترضان تونس به سبک استادیوم‌ها شعر می‌ساختند و شعار می‌دادند و حتی سیاست را همچون یک آنالیزور تحلیل می‌کردند. جای شگفتی نیست؛ چراکه برای دهه‌ها، از دوران استعمار فرانسه تا دیکتاتوری بن علی، فوتبال روزنه‌ای بوده که به آنها مجال تنفس و اعتراض داده است. در حکومت بن علی، تعداد برنامه‌های فوتبالی تعطیل شده در رادیو و تلویزیون، بیشتر از تعطیلی احزاب و روزنامه‌ها بود، زیرا این برنامه‌ها عملاً به واسطه فوتبال، حکومت دیکتاتوری را شبیه‌سازی می‌کردند؛ حکومت و فوتبالی مالمال از دروغ، اختلاس، دزدی، رانت و همچنین جادوگر، دلال، امنیتی‌چی، مزدور و مواجب‌بگیر.

فوتبال به مثابه سیاست/زندگی

همه جای تونس مردمانی را می‌بینید که در قهوه‌خانه‌ها جمع شده‌اند و چشم‌هایشان را به صفحات تلویزیون دوخته‌اند و منتظر هر خبر یا بیانیه‌ای مربوط به تحولات کشور هستند. سیاست‌مداران تونس نیز به خوبی این نکته را دریافته‌اند و همواره سعی می‌کنند در گفت‌وگوی خود با مردم و اقناع آنها از اصطلاحات فوتبالی استفاده کنند. این محوریت فوتبال، به دهه‌ها پیش و حتی قبل از استقلال بازمی‌گردد. فوتبال از همان ابتدا به عنوان ابزاری برای مقاومت و اعتراض در جامعه تونس مطرح بود. نخستین باشگاه‌های فوتبال در اوایل دهه ۱۹۲۰ و زمانی که مقامات فرانسوی فرهنگ و سنت عربی را سرکوب می‌کردند، ظهور یافتند. کلوب آفریقایی یکی از مشهورترین باشگاه‌های ورزشی تونس که بیشتر به خاطر فوتبالش شناخته می‌شود، مروج یک جنبش مقاومت ضد استعماری بود و به‌طور فعال هویت اسلامی را تبلیغ می‌کرد.

مقامات فرانسوی از همان ابتدا در برابر ظرفیت باشگاه‌های فوتبال برای بسیج هواداران خود علیه رژیم استعماری مقاومت کردند. با این وجود، نخستین باشگاه‌های فوتبال در تونس همچنان از این ورزش برای درگیر کردن جوانان این کشور با آرمان‌های ضد استعماری استفاده می‌کردند.

فوتبال در دوران حکومت زین العابدین بن علی محبوبیت زیادی داشت و باشگاه‌های فوتبال طرفداران متعصب بسیاری پیدا کردند. هواداران اغلب محله‌های خود را با نوشتن نام‌های اختصاری باشگاه‌های فوتبال روی دیوارهای خیابان‌ها علامت‌گذاری می‌کردند که اغلب توسط هواداران مخالف روی آن خط کشیده می‌شد و نام یک باشگاه رقیب جایگزین آن می‌شد.

در سال‌های واپسین حکومت بن علی، فوتبال - همانند سایر عرصه‌ها - شدیداً به فساد آلوده شده بود، به طوری که دایره انتصابات از مقامات امنیتی یا آقازاده‌های نورچشمی فراتر نمی‌رفت و در ژانویه ۲۰۱۱،

عمر تراکتس

ASAEETARAHONESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری‌های مالی ایران

تاسمیت بنادیه عمارت
 نامبر حافظ
 D 0528
 28

2020-3-20 TAWHIDA: BEN CHEIKH (2010-1909)

در پشت ۱۰ دیناری
 آبی رنگ، سفال و جواهرات
 بربر نشان داده شده است.

ابن رشیق یا ابوعلی
 حسن بن رشیق ملقب
 به القیروانی، نویسنده،
 نظریه پرداز ادبی،
 جنگ‌نگار و شاعر بود.

تصویر پشت اسکناس هم میدان مرکزی در پایتخت تونس است که پس از انقلاب ۲۰۱۱ شاهد تحسن مهمی بود؛ تحصنی که در ۲۳ ژانویه برگزار و مردم خواستار استعفای دولت غنوشی شدند.

«هادی نویره» دومین
 نخست‌وزیر کشور تونس
 در حد فاصل سال‌های
 ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۰ است.

تصویر پشت اسکناس
 ۵۰ دیناری تونس بانک
 مرکزی این کشور است.

عمر تراکتس

۹۱

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
 شماره شصت و سوم

عمر تراکتس

۹۲

ASAE TARA KESH

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

دانمارک به روایت اسکناس های کرون سری ۲۰۰۹

از قربانی تا مسئولیت پذیری

گاهی، برد با بازنده هاست. بسیاری از داستان های جالب زندگی برای کسانی اتفاق می افتد که ناکام می مانند. «یوهان کریف» می گوید تیم او در دهه ۷۰ با ناکامی در قهرمانی جام جهانی جاودانه شد و زمانی که «ورلد ساکر» چند سال پیش از برخی کارشناسان دعوت کرد تا بهترین تیم های تمام دوران را انتخاب کنند، سه تیم از پنج تیم برتر هیچ جامی برنده نشده بودند؛ مجارستان ۱۹۵۳، هلند ۱۹۷۴ و برزیل ۱۹۸۲. تیم دانمارکی اواسط دهه ۸۰ در ده شانزدهم فهرست قرار داشت؛ بالاتر از آرژانتین، اسپانیا، پرتغال و آلمان. این رتبه ممکن است عجیب به نظر برسد، زیرا تنها چیزی که دانمارکی ها به دست آورده بودند، رسیدن به نیمه نهایی یورو ۱۹۸۴ و صعود به مرحله یک چهارم نهایی جام جهانی ۱۹۸۶ مکزیک بود که این بازی را پنج بر یک به حریف اسپانیایی خود باختند، اما این تیم خوش فکر و فوق هجومی نقاط قوت بسیاری داشت.

تیمی جهانی شدن

جذابیت دانمارکی ها فراتر از زمین بازی بود. آنها منحصربه فرد، خستگی ناپذیر و امیدبخش بودند. شکل تشویق کردن تماشاگران، با آن کلاه خودهای واکنشی باعث جذابیت دوچندان آنها شده بود. اسکاندیناویایی ها باحال بودند. با این حال، بر خلاف هلندی ها، آنها متظاهر نبودند. خودتخریبی در میان این نسل از دانمارکی ها یک هنجار بود و آنها از نقش خود به عنوان افرادی ضعیف لذت می بردند. این زشت و زیبای دینامیت دانمارکی بود؛ شادی زیاد همیشه با ترس ناخودآگاه مردم آمیخته بود. نگرش دانمارکی ها بیشتر اوقات مانع رسیدن

آنها به اوج می شد. این موفقیت برای دانمارک یک معجزه محسوب می شد. یک کشور کوچک با تنها پنج میلیون نفر جمعیت که عمده صادرات آن بیکن و پنیر بود، قبلاً هرگز تیمی در حد و اندازه های جهانی پرورش نداده بود. فوتبال دانمارک تا سال ۱۹۷۸ حتی حرفه ای هم نشده بود. در سال ۱۹۷۸، اتحادیه فوتبال دانمارک بودجه ای یک

50 HALVTREDS KRONER

548629C

Urban Nielsen
Don G. Spang

SALLINGSUNDBRO

DANMARKS NATIONALBANK

A2092

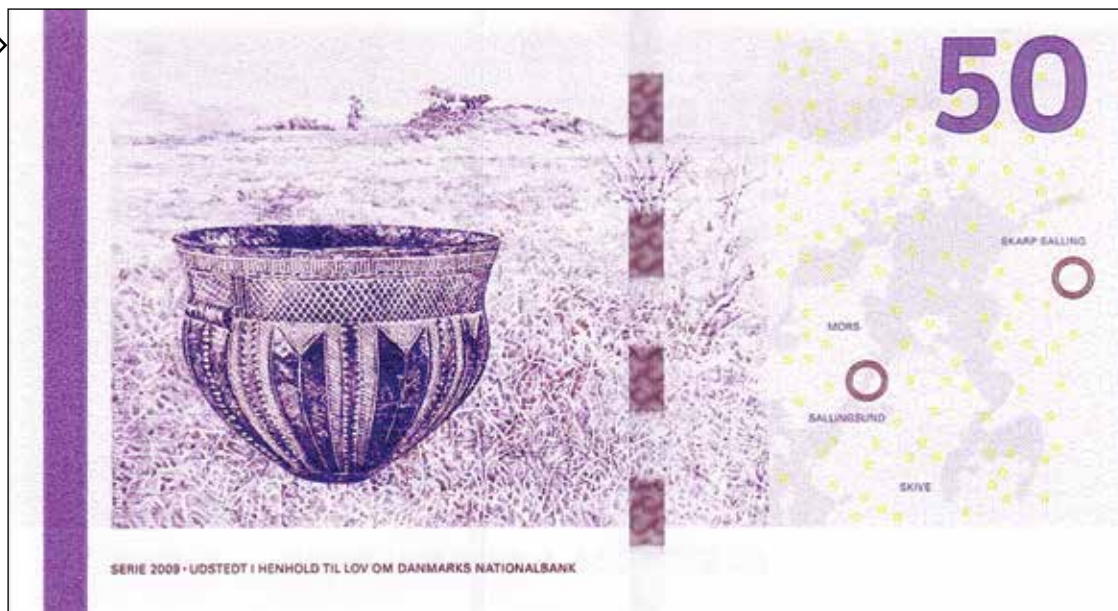
عصر تراکتس

جهان

۹۵

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

پشت اسکناس
۵۰ کرونه یک کاسه
باستانی را به تصویر
کشیده است.

پشت ۱۰۰۰ کرونه ارابه خورشید تروندهولم، یک اثر باستانی عصر برنز است که در دانمارک کشف شده است.

روی ۱۰۰۰ کرونه، نقش پل معلق در پایتخت کشور دانمارک است که در زمان افتتاح، دومین پل بلند جهان بود و حالا ششمین پل معلق دنیا با ۱٫۶ کیلومتر است.

روی ۲۰۰ کرونه، یکی از پل‌های مطرح بندر کپنهاگ است. این پل، یکی از دوپل مهم برای حمل وسایل نقلیه موتوری است.

پشت اسکناس ۲۰۰ کرونه، صفحه‌ای قدیمی را به تصویر کشیده که از آثار باستانی کشور دانمارک است.

ژاپن به روایت اسکنا ۱۰۰۰ یینی

معبد برابری

ژاپن ویژگی های منحصر به فرد کم ندارد که آن را از دیگر کشورهای جهان متمایز کند، اما شاید جالب ترین ویژگی این باشد که هم آنها که هیچ گاه پا به این کشور نگذاشته اند و هم آنها که بارها و بارها به آنجا سفر کرده اند، در جواب این سؤال که ژاپن چگونه جایی است؟ می گویند «ژاپن جای عجیبی است.» اما واقعاً ریشه این برداشت مشترک از کجاست؟ اگر چه می توان فهرست تقریباً مفصلی از دلایل برای این مسئله ردیف کرد، اما ترجیح می دهیم که از همان ابتدا به اصلی ترین دلیل بپردازیم؛ «گرایش همزمان به انزوگرایی و مشارکت فعال در عرصه جهانی، از ژاپن قرن نوزدهم تا کنون به قوت خود باقی مانده است.»

◀ ژاپنی که بود، ژاپنی که هست

نیروی دریایی روسیه را شکست داد و سپس ایالات متحده و قدرت های اروپایی را در اقیانوس آرام به چالش کشید. این کشور مدعی امپراتوری در چین و جزایر ساحلی آسیا بود که از تایوان تا دروازه های هند را شامل می شد. همچنین در دهه های منتهی به بحران اقتصادی، قدرتی آرام نبود. ژاپن همانند چین آینده، در دهه های ۱۹۶۰، ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ دستمزدهای کمی پرداخت می کرد. ژاپنی ها که در فرایندهای صنعتی ماهر و باتجربه بودند، روند بازسازی اقتصاد ژاپن را با موجی از صادرات کم هزینه آغاز کردند و بازارهای

ژاپن دست کم از نظر ژئوپلیتیکی جای امن و آرامی است. در اصل نهم قانون اساسی ژاپن آمده است: «این کشور به منظور تحقق صلح بین المللی بر اساس عدالت و نظم، برای همیشه جنگ را به عنوان وسیله ای برای اعمال حاکمیت یک کشور و نیز تهدید یا استفاده از زور را به عنوان وسیله حل و فصل اختلافات بین المللی مردود می شمارد.» با وجود این، با گذشت زمان تفسیرهای جدیدی از این اصل ارائه شد و در حال حاضر این تفسیر مورد توافق است که ژاپن حق برخورداری از ارتش و نگهداری انواع تسلیحات را دارد، اما نمی تواند در هیچ تهاجم نظامی شرکت کند. البته همیشه این طور نبوده است. آدمی در عجب می ماند که چه نسبتی است بین ژاپنی های کنونی با اجداد و پیشینیان سامورایی آنها در همین یکصد سال قبل. در نیمه اول قرن بیستم، ژاپن به دنبال کنترل غرب اقیانوس آرام و چین بود. در سال ۱۹۰۵

پشت اسکناس ۱۰۰۰۰ ینی فعلی ژاپن کوه فوجی قرار دارد که بلندترین کوه ژاپن است که ۳۷۷۶٫۲۴ متر (۱۲۳۸۹٫۲ فوت) ارتفاع دارد. این دومین آتشفشان مرتفع در جزیره ای در آسیا و هفتمین قله مرتفع جزیره روی زمین است.

روی اسکناس ۲۰۰۰ ینی ژاپن؛ دروازه شوریمون رابه تصویر کشیده که در محله «شوری ناها»، مرکز استان اوکیناوا، ژاپن است. این دومین دروازه اصلی قلعه شوری است.

پشت اسکناس ۲۰۰۰ ینی، تصویری از کتاب «داستان گنجی»، نوشته «موراساکی شیکیبو» یکی از زمان‌های ژاپنی نوشته شده در آغاز سده ۱۱ میلادی دیده می‌شود.

روی اسکناس ۵۰۰۰ ینی، چهره «ایچیو هیگوچی» با نام واقعی «ناتسوکی هیگوچی» نویسنده ژاپنی از دوره میجی نقش بسته است.

پشت ۵۰۰۰ ینی، تصویر «زنبق»، پردینه تاشو شش صفحه‌ای اثر «اوگاتا کورین»، نقاش مشهور ژاپنی دیده می‌شود.

عمر تراکتس

جهان

۹۹

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

عمر تراکتس

ASAE TAAAHONESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

سنگال به روایت اسکنا ۵۰۰۰ فرانکی سی اف ای

هم نشینی مسالمت آمیز سنت و مدرنیته

مردم سنگال با تاریخ خود به شیوه های بسیار شخصی و معناداری ارتباط برقرار می کنند. بچه هایی که در خانواده های ولوف، سرر، ماندینگ، توکولر، سونینکه یا دیولا به دنیا می آیند، زمانی که هنوز طفل شیرخواری بیش نیستند، شروع به یادگیری ریشه های خانواده، نام ها و قبیله هایشان می کنند. لالایی های ولوف اغلب بخش هایی از شجره نامه کودک را بیان می کنند و درباره پیشینه قومی-قبیله ای نوزاد ستایش سر می دهند. در سنگال و در بسیاری از جوامع غرب آفریقا، دانش در مورد تاریخ و پیشینه فردی، صرفاً اطلاعاتی جذاب و سرگرم کننده محسوب نمی شوند، بلکه بخشی از شالوده ای است که فرد هویت فرهنگی خود را بر اساس آن بنا می نهد. در فرهنگی که برای تشکر و سپاسگزاری سر سفره غذا، دوجین لغت و اصطلاح وجود دارد، رعایت سنت ها از اهمیت حیاتی برخوردار است. در واقع، همان گونه که گزارش های بانک جهانی و صندوق بین المللی پول نشان می دهند، موفقیت سنگال مدیون دستیابی به الگویی از توسعه است که موفق شده با سنت ها انطباق پیدا کند. توسعه پایدار و محلی محور به ویژه در دو دهه گذشته رشد شتابانی را برای این کشور به ارمغان آورده است.

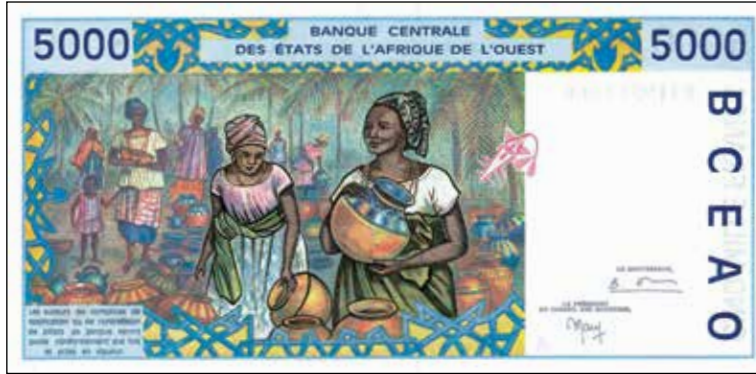

رشد شتابان سنگال در بستر سنت ها

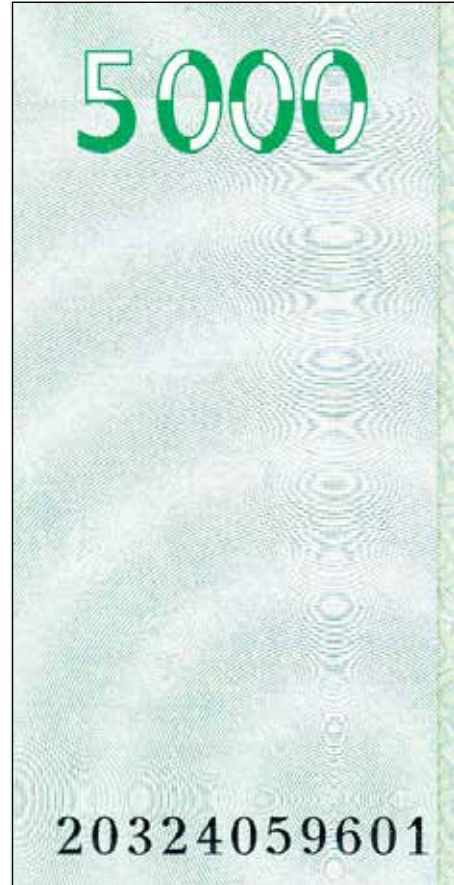
وریشه دار است؛ سنتی که اجازه می دهد پیروان اقوام و مذاهب مختلف، در کنار یکدیگر با آرامش زندگی کنند. برای نمونه، اگرچه ۹۳ درصد این کشور مسلمان هستند، ولی «لئوپولد سدار سنگور»، اولین رئیس جمهور سنگال کاتولیک مذهب بود. همچنین بیش از ۲۰ گروه قومی در سنگال زندگی می کنند و طیف وسیعی از ادیان و مذاهب مختلف، از مسلمان شیعه و سنی تا مسیحی کاتولیک و پروتستان دیده می شوند. البته داکارا را باید پایتخت

سنگال به خوبی توانسته سنت و مدرنیته و توسعه و ارزش های اجتماعی-فرهنگی را با هم آشتی دهد؛ به گونه ای که شکاف ها و تضادها را به حداقل ممکن برساند. این مهم باعث شده این کشور از توانمندی و ظرفیت های خود در حوزه های مختلف به طرز مناسبی بهره برداری کند. برای نمونه، سنگال اولین کشور آفریقایی خواهد بود که میزبان المپیک جوانان خواهد بود؛ در سال ۲۰۲۲، ورزشکارانی از سراسر جهان برای شرکت در بازی های المپیک جوانان به سنگال می روند. برگزاری این رویداد مهم، فرصتی ارزشمند برای جامعه بین المللی جهت کشف سرزمین ترانگا (مهمان نوازی) است. به علاوه، مدارا و تساهل در سنگال، سنتی عمیق

پشت این اسکناس، صحنه‌ای عادی در یک بازار محلی آفریقا به چشم می‌خورد که زنان همراه با کودکان خود مشغول خرید ظروف سفالی هستند.

روی اسکناس ۵۰۰۰ فرانکی چهره یک زن جوان دیده می‌شود که موهای خود را به سبک و سیاق مدلی آفریقایی بافته و آن را با صدف تزئین کرده است. در کنار چهره زن جوان آفریقایی، تصویر کارخانه استخراج اورانیوم کولاژ شده است.

عمر تراکتس

جهان

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

روی اسکناس به جز اره ماهی برنجی برای اندازه‌گیری خاک طلا که توسط قوم اشانتی ساخته شده، تجهیزات مخابراتی مانند ماهواره و دیش ماهواره نیز دیده می‌شود.

پشت اسکناس، مانند دیگر اسکناس‌ها به طبیعت سنگال اشاره دارد و تصویر پرند (موزخوار نوک‌زرد) را می‌بینیم.

پشت اسکناس ۵۰۰ فرانکی دواسب آبی را می‌بینیم.

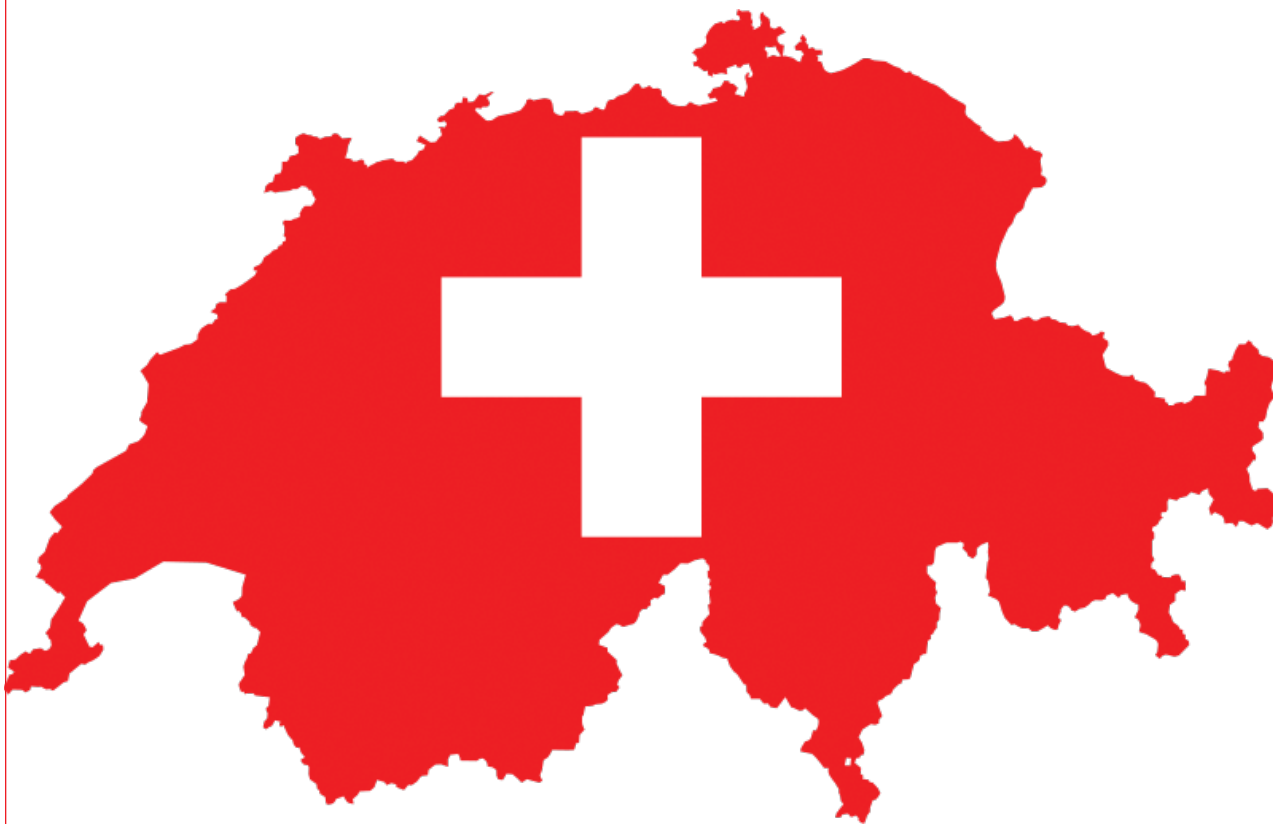
روی اسکناس ۵۰۰ فرانکی در کنار نماد قوم اشانتی رایانه‌های جدید دیده می‌شود.

روی اسکناس ۱۰۰۰ فرانکی به‌جز نماد اره ماهی، نمادهای آموزش و بهداشت مانند کتاب، گره جغرافیایی، وایت‌برد، علامت صلیب سرخ و مانند اینها نیز وجود دارد.

پشت اسکناس ۱۰۰۰ فرانکی شتر را که در کشورهای آفریقایی جایگاه ویژه‌ای دارند، می‌بینیم.

سوئیس به روایت سری نهم اسکنااس های فرانک

فقط یک کره زمین داریم

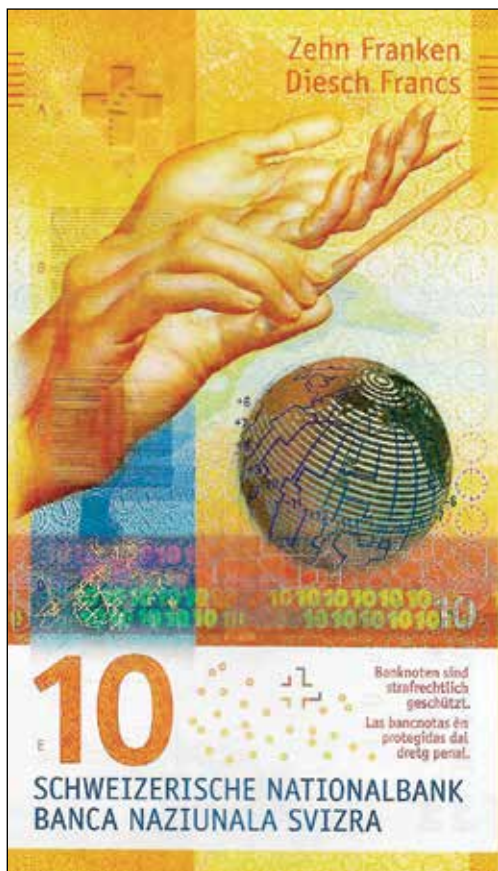
ورزش همیشه بازتاب ایده های اجتماعی در مورد بدن، جنسیت یا ماهیت است. برای مثال، تقسیم ورزش ها به ورزش های «معمول» مردان و زنان با مفاهیم زیست شناختی و درک نقش های جنسیتی منبعث از قرن نوزدهم در ارتباط است. در طول ۵۰ سال گذشته، این ایده ها از برخی ورزش ها کنار گذاشته شده است. منازعات و تحولات سیاسی-اجتماعی عمومی بر ورزش نیز تأثیر داشته است. به دلیل علاقه و توجه شدید تماشاگران و رسانه ها، ورزشکاران و همچنین سیاستمداران، از ورزش به عنوان بستری برای پیام های سیاسی خود استفاده می کنند. حتی اعطای میزبانی رویدادهای ورزشی به کشورها یک موضوع سیاسی است. علاوه بر این، ریاست سازمان های ورزشی جهانی و تعیین محل دائمی این سازمان ها تحت تأثیر سیاست کشورهای مختلف قرار دارد. سوئیس در چند دهه اخیر پرچم دار غیردولتی شدن ورزش در جهان بوده است.

◀ قدرت بی قدرتان

ریشه های تاریخی نکات جالبی را آشکار می سازند. طیف گسترده ای از قهرمانان از توده ها به نفع خود استفاده کرده اند. در دوران باستان مسابقات ورزشی به افتخار خدایان برگزار می شد و بستری برای تبلیغ علیه غیر یونانیان بود. در قرون وسطی، دستگاه پاپ از مسابقات ورزشی برای جذب و به کارگیری افراد در جنگ های صلیبی بهره برداری می کرد. در دوران مدرن، رژیم نازی بازی های المپیک ۱۹۳۶ را به یک نمایش تبلیغاتی تبدیل کرد. در سال ۱۹۶۸ در بازی های المپیک مکزیک، «تامی اسمیت» و «جان کارلوس»، ورزشکاران آمریکایی مشتمت های گره کرده خود را برای اعتراض علیه نژادپرستی در ایالات متحده بالا بردند. در سال ۱۹۸۰، اکثر کشورهای غربی بازی های المپیک مسکورا در اعتراض به تهاجم اتحاد جماهیر شوروی به افغانستان تحریم کردند. در عوض، چهار سال بعد، بلوک شرق از شرکت در المپیک لس آنجلس خودداری کرد. مثال های امروزی تر نیز کم نیست. بسیاری از بازیکنان زن فوتبال سوئیس به طور علنی به دستمزد پایین خود اعتراض کرده اند و

تلاش های بسیاری برای برابری جنسیتی در زمینه حقوق و دستمزدها انجام داده اند. قبل از جنگ جهانی دوم، به ویژه در دهه ۱۹۳۰، تلاش هایی از سوی سیاست گذاران و مقامات دولتی برای اطمینان از سازمان دهی دقیق تر ورزش تحت نظارت دولت صورت گرفت. به ویژه در چهارچوب سیاست «دفاع معنوی ملی» سوئیس، ورزش به عنوان یک سلاح پیشگیرانه تعریف شد. در واقع، مقامات سوئیسی بر این باور بودند که فعالیت های ورزشی هرگز نباید بی هدف باشد. آنها در درجه اول باید حول وظایف مدنی مانند خدمت سربازی سازمان دهی شوند. در همان زمان هم این ایده مخالفان جدی داشت؛ آنها

پشت ۱۰ فرانکی سوئیس دو خط ریل می‌بینیم که در طولانی‌ترین تونل راه‌آهن جهان، تونل پایه گوتارد به هم متصل می‌شوند.

روی ۱۰ فرانکی سوئیس یک جفت دست زن می‌بینیم که زمان را با چوبی هدایت می‌کند.

روی ۲۰۰ فرانکی سوئیس، نقشه‌ای انتزاعی از سنین زمین‌شناسی و جدول زمانی که برخی از مراحل شکل‌گیری کیهان را نشان می‌دهد، نقش بسته است.

پشت اسکناس ۱۰۰ فرانک سوئیس؛ رودخانه‌ای را به تصویر کشیده که در شهر والایس واقع شده است.

پشت ۲۰۰ فرانکی، ذرات «هادرین» را نشان می‌دهد. ذرات هادرین، ترکیبی از دو یا سه کوراک در علم فیزیک است.

نقش ۱۰۰۰ فرانکی سوئیس به گفت‌وگو و رفتار جوانمردانه انسان‌ها در قبال هم اشاره دارد.

پشت ۱۰۰۰ فرانکی سوئیس، برگزاری سخنرانی به زبان‌های مختلف در پارلمان سوئیس در جریان مجمع فدرال در برن را نشان می‌دهد.

روی ۱۰۰ فرانکی سوئیس نقش یک جفت دست که نگهدار آب است، نشان داده می‌شود.

عصر تراکتس

جهان

آبان ۱۴۰۱

سال ششم شماره شصت و سوم

درپی ملت

همان طور که «ژان پل سارتر» می‌گوید: «در فوتبال، همه چیز با حضور تیم مقابل پیچیده می‌شود.» در مورد وضعیت یوگسلاوی در پایان دهه ۱۹۸۰، فوتبال واقعاً بسیار پیچیده بود. در آن دوره، استادیوم‌های فوتبال در سراسر کشور به محل درگیری‌های ملی گرایانه، به‌ویژه بین هواداران فوتبال صربستان و کرواسی تبدیل شدند. یوگسلاوی، در آن مقطع، با بحران‌های عمیق داخلی، اقتصادی و همچنین سیاسی مواجه بود، در حالی که تنش‌های قومیتی بین کشورهای تشکیل دهنده، کشور را به سوی وضعیتی اجتناب‌ناپذیر سوق می‌داد.

◀ جنگ در ماکسیمیر آغاز نشد

همه چیز در بازی باشگاهی بین دینامو زاگرب و ستاره سرخ بلگراد در ۱۳ می ۱۹۹۰ به اوج خود رسید. محل برگزاری ورزشگاه ماکسیمیر در زاگرب بود و شورش‌ها حتی قبل از شروع مسابقه آغاز شد. آن بازی هرگز تمام نشد و حتی شروع آن هم یک معجزه بود. در ادامه، شورش‌ها زنجیره‌ای از وقایع را به وجود آورد که به شدت بر بحران جاری در یوگسلاوی در سطح سیاسی و همچنین نمادین تأثیر گذاشت. مسابقه بین دینامو زاگرب و ستاره سرخ دو هفته پس از آن برگزار شد که اتحادیه دموکراتیک کرواسی به رهبری «فرانیو توجمان» در اولین انتخابات پارلمانی آزاد در کرواسی پیروز شد. برنامه فوق ناسیونالیستی اتحاد دموکراتیک کرواسی، مکمل برنامه جانشینان حزب کمونیست تحت رهبری «اسلوبودان میلوشویچ»، امیدی برای راه حل مسالمت آمیز بحران یوگسلاوی ایجاد نکرد. شورش‌های استادیوم ماکسیمیر روند فروپاشی را تسریع کرد. فوتبال - به لطف عبارت «جنگ در ماکسیمیر آغاز شد» که بلافاصله پس از مسابقه ابداع شد و به شدت مورد بهره‌برداری قرار گرفت - به یک عامل نمادین اجتناب‌ناپذیر در توضیح این موضوع تبدیل شد. پیامدهای این پیوند نامیمون بین فوتبال و ملی‌گرایی فقط نمادین نبود. در می ۱۹۹۱، ستاره سرخ بلگراد با قهرمانی در جام باشگاه‌های اروپا به بزرگ‌ترین موفقیت تاریخ فوتبال یوگسلاوی دست یافت. این موفقیت خارق‌العاده تنها به‌عنوان یک پیروزی بزرگ ورزشی تلقی نمی‌شد، بلکه به منزله دستاورد کل ملت صرب به‌شمار می‌رفت. رژیم صربستان و ایدئولوگ‌های آن از این موفقیت به‌عنوان راهی برای برافروختن شعله‌های ناسیونالیسم قومی استفاده کردند که سراسر کشور را فرا گرفته بود. در همان زمان و به‌ویژه پس از شورش‌های ماکسیمیر، افراطی‌ترین بخش‌های گروه هواداران ستاره سرخ تحت تأثیر «ژلیکو رازناتویچ» (ملقب به آرکان)، جنایتکار بدنام قرار گرفتند که بعدها توسط دادگاه لاهه متهم به نسل‌کشی شد.

تحت فرماندهی آرکان، تیم داوطلبان صربستان تشکیل شد که اکثریت آنها از هواداران ستاره سرخ بودند، در حالی که تعداد زیادی از گروه‌های هواداران فوتبال کرواسی به یگان‌های ارتش کرواسی پیوستند. همان‌طور که

مهر تراکتس

ASAE TARAHO NESH I.R.

ماهنامه اختصاصی
فناوری‌های مالی ایران

«ووک استفانوویچ کاراویچ»، مردم‌شناس و زبان‌شناس صربستانی بود. او یکی از مهم‌ترین اصلاح‌کنندگان زبان صربی مدرن بود.

پشت ۱۰ دیناری نیز اعضای اولین کنگره «اسلاویا پراگ» در سال ۱۸۴۸ را نشان می‌دهد.

در کنار چهره «استوان استفانوویچ» که پشت ۵۰ دیناری قرار دارد، «انجیل میروسلاو» دیده می‌شود.

«استوان استفانوویچ» رهبر ارکستر انجمن کربلگراد بود.

پشت ۲۰ دیناری همچنان چهره پتر دوم پتروویچ نیگوش را نشان می‌دهد. در پس‌زمینه هم کوهستان «لوتکن» دیده می‌شود که در مونته‌نگرو واقع شده است.

چهره «پتر دوم پتروویچ نیگوش» را نشان می‌دهد. او شاهزاده اسقف (ولادکیا) مونته‌نگرو، شاعر و فیلسوفی بود که مردم از آن تأثیر می‌پذیرفتند. او را پدر سیاسی و فرهنگی کشور صربستان می‌دانند و از تأثیرش بر ادبیات صربی یاد می‌کنند.

عمر تراکتس

جهان

آبان ۱۴۰۱

سال ششم شماره شصت و سوم

عربستان سعودی به روایت اسکناس ۵ ریالی

مُلک و نفت

عربستان سعودی پس از آنکه سال ها در این منطقه پر آشوب نماد محافظه کاری و ثبات تلقی می شد، در چند سال گذشته و پس از بر سر کار آمدن «ملک سلمان بن عبدالعزيز»، به سرتیتر رسانه های جهان بدل شد و تقریباً کمتر روزی است که خبری در ارتباط با این کشور به گوش نرسد. از لحاظ سیاسی، عربستان سعودی در جرگه ۵۱ رژیم اقتدارگرای جهان قرار دارد و به گفته واحد اطلاعات اکونومیست، از ۴۳ رژیم دیگر بسیار سرکوبگرتر است. این کشور نه تنها احزاب سیاسی و اتحادیه های تجاری، بلکه حتی آتلیه های عکاسی را ممنوع کرده است. گزارشگران بدون مرز در شاخص آزادی مطبوعات، عربستان را در رده ۱۶۸ از ۱۸۰ قرار داده اند. چندان جای شگفتی نیست، در منطقه ای که از الجزایر تا بنگلادش امتداد دارد، عربستان همچون سنگی خرابی تغییر بر جای خود ایستاده و سرسختانه با دموکراسی و برابری خواهی مخالفت کرده است.

تاریخچه ریال سعودی

ریال که از زمان تأسیس عربستان سعودی واحد پول این کشور بوده و قبل از آن نیز واحد پول حجاز محسوب می شد، یکی از پول های اولیه منطقه مدیترانه در دوران عثمانی بود. ریال حجاز بر اساس سکه ۲۰ لیری عثمانی بود، اما معادل آن نبود و در نتیجه به ۲۰ قروش تقسیم می شد. با این حال، اگرچه ریال حجاز هم وزن ۲۰ لیری عثمانی بود، اما با عیار ۰/۹۱۷ ضرب شد که بالاتر از عیار ۰/۸۳۰ سکه عثمانی بود؛ بنابراین از آنجایی که اولین ریال سعودی همان مشخصات ریال حجاز را داشت و در کنار سکه های عثمانی مورد استفاده قرار می گرفت، ارزش آن ۲۲ لیر عثمانی بود و در نتیجه هنگام انتشار سکه های قروش از سال ۱۹۲۵، به ۲۲ قروش تقسیم شد. در سال ۱۹۶۰، ۲۰ قروش به یک ریال تغییر یافت و هنوز برخی سکه های سعودی دارای ارزش قروش هستند، اما دیگر از آن استفاده نمی شود.

در سال ۱۹۵۳، سازمان پولی عربستان سعودی (ساما) شروع به صدور فیش های حج ۱۰ ریالی کرد که در سال های ۱۹۵۴ و ۱۹۵۶ به ترتیب یک و پنج ریال بود. این فیش ها شبیه اسکناس بودند و در ابتدا برای استفاده زائران در نظر گرفته شده بود. با این حال، آنها به طور گسترده ای در عربستان سعودی مورد پذیرش قرار گرفتند و تا حد زیادی جایگزین سکه های ریال نقره در معاملات عمده مالی شدند. در نتیجه سازمان پولی عربستان در ۱۵ ژوئن ۱۹۶۱ شروع به انتشار اسکناس های معمولی به مبلغ ۵، ۱۰، ۵۰ و ۱۰۰ ریال کرد. این فیش ها تا اول فوریه ۱۹۶۵

◀◀ چهره عبدالعزیز بن عبدالرحمن آل سعود را به تصویر کشیده است. او اولین پادشاه و بنیان‌گذار پادشاهی عربستان سعودی بود.

◀ پشت اسکناس ۵۰۰ ریالی مسجد الحرام و کعبه را به تصویر کشیده است.

▲ مسجد النبی یا همان مسجد پیامبر (ص) را به تصویر کشیده است. این مسجد یکی از سه مسجد مهم مسلمانان در کنار مسجد الحرام و مسجد الاقصی است. آرامگاه پیامبر (ص) اسلام در این مکان واقع شده و به حرم نبوی مشهور است.

▲ در کنار چهره ملک عبدالله، گنبد سبزرنگ که بر فراز مقبره پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) قرار دارد نشان داده شده است.

عمر تراکتس

جهان

۱۱۵

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

غنا به روایت اسکناس ۲۰ سدی

آمریکای آفریقا

در امتداد خلیج گینه کشور زیبای غنا قرار دارد. فرهنگ و سنت های این کشور بازتابی از تنوع قومی، زبانی، مذهبی و نژادی است که در کمتر جایی از جهان دیده شده است. «ارنست همینگوی» روزگاری گفته بود که در آفریقا همه چیز کند پیش می رود، انگار که به ساعت ها شلیک کرده اند و عقربه ها متوقف شده اند. این آهنگ کند، یکی از بینش های مردمان این قاره است. برای نمونه، در جامعه غنا، زمان را به عنوان مجموعه ای از رویدادها تلقی می کنند، نه چند ساعت یا چند دقیقه.

غنا به مثابه جنگ نامه اقوام و مذاهب

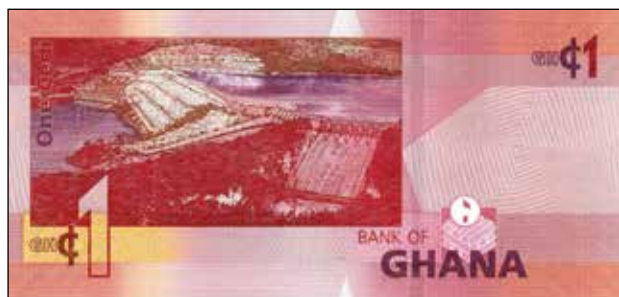
غنا تقریباً به اندازه ایالت اورگان است و جمعیتی بالغ بر ۲۴ میلیون نفر دارد. این کشور شامل شش گروه قومی بزرگ است که به بیش از ۶۰ گروه کوچکتر تقسیم می شوند. شش گروه بزرگتر عبارتند از: آکان (آشانتی و فنتی)، میش، گا-آدانگبه، مول داگبانی، گوان و گروما. مانند بسیاری از کشورهای آفریقایی، غنا دارای فرهنگ های سنتی و استثنایی است که از قومیتی به قومی دیگر متفاوت است. جدای از اقوام و فرهنگ های مختلف، در غنا به ۵۲ زبان جداگانه و صدها گویش صحبت می شود. البته زبان رسمی این کشور انگلیسی است، میراث حکومت استعماری بریتانیا که غنای مدرن در سال ۱۹۵۷ از آن استقلال یافت.

غنا تا زمان استقلال خود به عنوان ساحل طلا شناخته می شد. این نام به غنا به معنای «پادشاه جنگجو» تغییر یافت تا اشاره ای به امپراتوری باستانی غنا باشد که در قرن دهم در غرب آفریقا شکوفا شد.

امروزه آکان ها بزرگترین گروه قومی این کشور را تشکیل می دهند که زیرگروه های اصلی آن اسانتیه، فانتیه، آکوابیم، آکیم، آکوامو، آهانتا، بونو، نزیما و کواهو است. گروه اصلی بعدی مول داگبانی است که از نانومبا، مامپروسی، موسی، فرافرا، تالسی و داگومبا تشکیل شده است. سومین گروه بزرگ میش ها هستند که بسیاری از آنها در همسایگی توگونیز زندگی می کنند. جمعیت غنا جوان است و تقریباً ۳۸ درصد از جمعیت آن زیر ۱۴/۳ سال سن دارند. در حال حاضر، غنا به شدت درگیر امور غرب آفریقا است. این بزرگترین کشور آفریقایی حافظ صلح در عملیات های حفظ صلح چندملیتی و ششمین کشور بزرگ در میان تمام

«قوم نكرومه» يك سياسه‌مدار، نظريه‌پرداز سياسي و انقلابي غنا بود. او اولين نخست‌وزير و رئيس جمهور غنا بود كه در سال ۱۹۵۷ نقش اصلي در استقلال غنا و جدائي از سلطه بریتانیا داشت. او در پی کودتای نظامیان در سال ۱۹۶۶ حكومتش سرنگون و مجبور به ترك كشور و فرار به كشور رومانی شد. یکی از کارهای بزرگ نكرومه علاوه بر استقلال غنا، اجباری کردن تحصیل برای تمام مردم كشورش تا پایان دوره شش‌ساله ابتدایی بود كه مردم باید در کنار این دوره شش‌ساله، زبان انگلیسی را نیز یاد می‌گرفتند. در سال ۱۹۶۱، نكرومه اولین سنگ بنای مؤسسه ایدئولوژیک قوم نكرومه را گذاشت كه برای آموزش کارمندان دولت غنا و همچنین ترویج «پان‌آفریقایی‌گرایی» ایجاد شد.

«سد آكوسومبو» كه با نام «سد ولتا» نیز شناخته می‌شود، يك سد برق‌آبی روی رودخانه ولتا در جنوب شرقی غنا در تنگه آكوسومبو است. ساخت سد بخشی از رودخانه ولتا را زیر آب برد و به ایجاد دریاچه ولتا منجر شد.

چهره شش رهبر بزرگ كشور غنا روی پول دیده می‌شود كه برای استقلال غنا تلاش زیادی كردند.

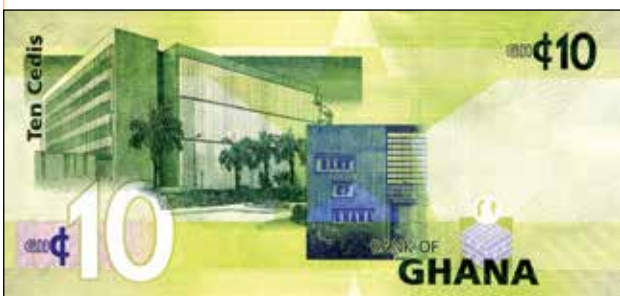
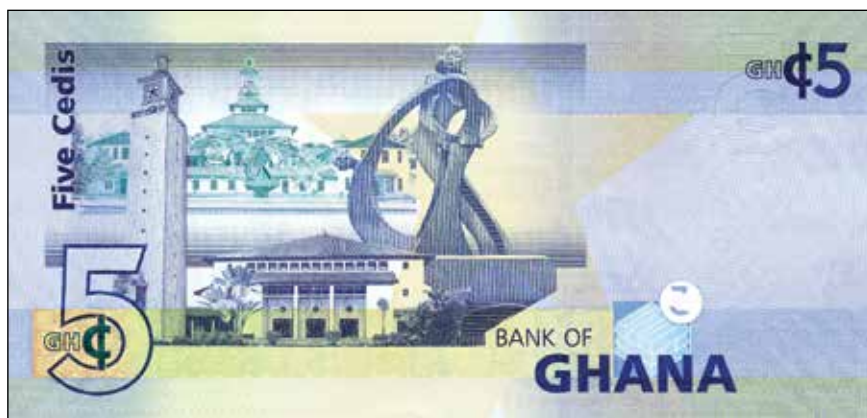

دادگاه عالی غنا بالاترین مرجع قضایی در غناست. قانون اساسی ۱۹۹۲ غنا استقلال و جدایی قوه قضائیه از قوه مقننه و قوه مجریه دولت را تضمین می‌کند.

دانشگاه غنا قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین دانشگاه از ۱۳ دانشگاه دولتی ملی غناست. این دانشگاه در سال ۱۹۴۸ در مستعمره بریتانیا در ساحل طلایی به‌عنوان کالج دانشگاهی ساحل طلایی تأسیس شد و در اصل یک کالج وابسته به دانشگاه لندن بود.

بانک مرکزی غناست كه در سال ۱۹۵۷ در شهر آكرا تأسیس شده است.

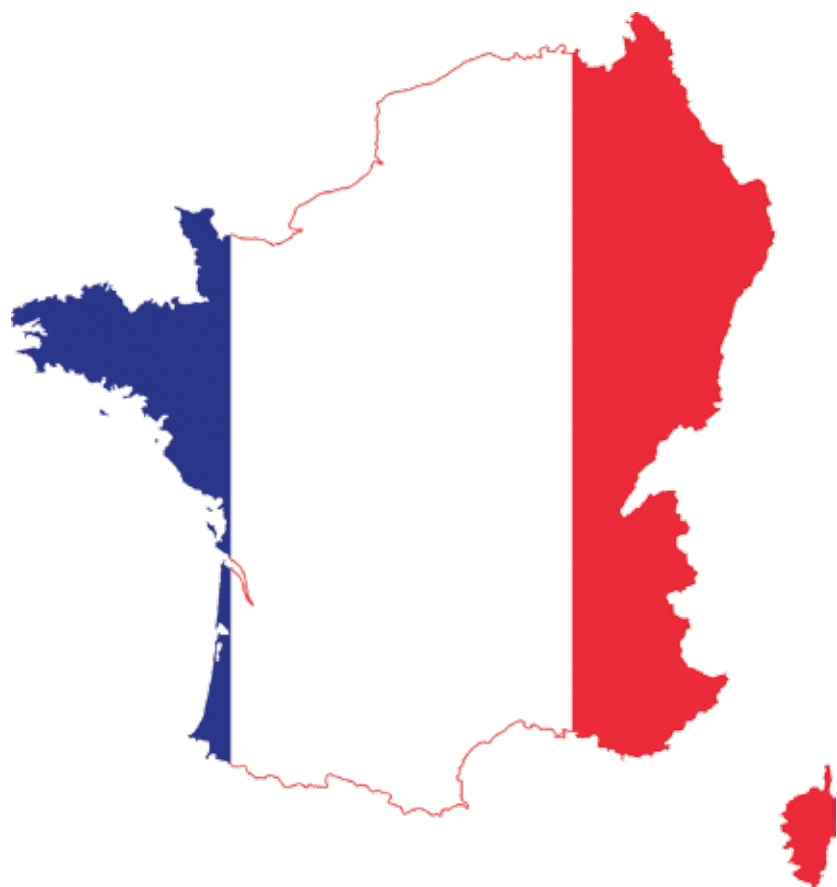

مهرتراکتس

ASAE TARA HONESH I R

ماهنامه اختصاصی فناوری‌های مالی ایران

فرانسه به روایت اسکنا ۲۰۰ فرانکی

بازخوانی روح روشنگری

روزها و هفته‌های پس از حملات پاریس (حملات ۷ ژانویه و ۱۳ نوامبر ۲۰۱۵)، به‌ویژه برای کسانی که در این شهر زندگی می‌کردند، دلخراش و عجیب بود. بیشتر مردم فقط می‌خواستند هرچه سریع‌تر به حالت عادی برگردند، اما این غیرممکن بود. هر جا که می‌رفتید چیزی را می‌دیدید که شما را یاد اتفاقی می‌انداخت؛ سربازان مسلح در مترو، سیخ‌خاردارها و صدای آژیر خودروهایی نظامی. همه در این زمان پرتنش، عصبانی یا افسرده بودند؛ مثل زندگی در شهری بود که در آستانه یک فروپاشی عصبی جمعی قرار دارد. اما به طرز عجیبی، یکی از محدود لحظات امیدبخش در این زمانه مالا مال از ناامیدی، بازی دوستانه فوتبال بین فرانسه و انگلیس بود که در استادיום ویمبلی در ۱۷ نوامبر - فقط چهار روز پس از حملات پاریس - برگزار شد.

نفس برگزاری این مسابقه حرکتی شجاعانه و اطمینان‌بخش بود. مهم‌تر از همه، اتحاد عجیبی بود که در همه جا به چشم می‌خورد؛ نیمکت تیم ملی فرانسه، تماشاگران حاضر در استادיום و سایر مردم در جای‌جای کشور. آن یک دقیقه سکوت پیش از آغاز بازی، خواندن سرود ملی با دست‌هایی که روی قلب آرام گرفته و آن همه نگاه پر از بیم‌و امید، چهره جاویدان فرانسه بود. «کریستین ژانپیر»، مفسر و گزارشگر کهنه‌کار فرانسوی، در حالی که صدایش می‌لرزید و کلمات قبل از ادا شدن خیس می‌شدند، گفت که «حالا ما باز یک ملت شدیم... فوتبال... خانم‌ها و آقایان (مکت طولانی) همیشه روایتگر اشک‌ها و لبخندهای فرانسه بوده است... ما (صدای هق هق)... مهم نبود که فرانسه بازی را دو بر صفر باخت. این بزرگ‌ترین موج عشق و حمایت از فوتبال فرانسه از زمان قهرمانی آنها در جام جهانی ۱۹۹۸ بود.

روشنگری جدید یا استعمار نوین

می‌شد. بازی در دقیقه ۷۵ با هجوم تماشاگران به زمین به پایان رسید. زیدان در حالی که اشک می‌ریخت، زمین را ترک کرد و بعدها از این رویداد به‌عنوان «بدترین روز در دوران حرفه‌ای من» یاد کرد. به این ترتیب، اشک‌های شوق جام جهانی ۱۹۹۸ دیری نپایید و جای خود را به اشک‌های شور داد. جام جهانی آفریقای جنوبی در سال ۲۰۱۰، از این لحاظ یک نقطه عطف بود

در دو دهه گذشته، تیم فرانسه لحظات تلخ زیادی را متحمل شده است. امیدهای جام جهانی ۱۹۹۸ خیلی زودتر از آنچه تصور می‌شد، به دست فراموشی سپرده شد و جای خود را به گسل‌های اجتماعی داد. سال ۲۰۰۱، این گسل‌ها روشن‌تر از همیشه دیده شد. در این سال، فرانسه تنها چند هفته پس از ۱۱ سپتامبر، با الجزایر بازی کرد. از همان ابتدا، زیدان و سایر بازیکنان توسط هواداران الجزایر که برخی از آنها در فرانسه متولد و بزرگ شده بودند، به‌عنوان خائن مورد تمسخر قرار گرفتند. در طول بازی شعارهایی به نفع بن‌لادن شنیده

واحد پولی این کشور در حال حاضر یورو است

معرض تراکتس

۱۲۳

آبان ۱۴۰۱

سال ششم
شماره شصت و سوم

پشت پول ۲۰۰ فرانکی فرانسه، پایه برج ایفل نقش بسته که الکساندر گوستاو ایفل آن را ساخت.

«پل سزان» هنرمند فرانسوی و نقاش پست امپرسیونیست بود. او استفاده از پرسپکتیو را کنار و قواعد تثبیت شده هنر آکادمیک را زیر پا گذاشت و برای تجدید روش های طراحی سنتی بر اساس فضای رنگی امپرسیونیستی و اصول مدولاسیون رنگ تلاش کرد.

پشت اسکناس ۱۰۰ فرانکی یکی از نقاشی های طبیعت بی جان سزان به تصویر کشیده شده است.

«شارل دو مونتسکیو» رو به فرشته عدالت در حال نگاه به روبه رو است. گویی با آن چشم های بیدار، مواظب و نگهبان است.

حکایت‌های واقعی یک «چیز الکی»

در طول تاریخ جهان پول فراز و فرودهایی را تجربه کرده که بخشی از این فرودها در پی آرامش‌های نسبتاً طولانی بوده و برخی از برهه‌ها نیز جهان به گونه‌ای تغییر می‌کرد که نیاز به پولی جدید احساس می‌شد. آنچه از دید ما پول به حساب می‌آید، نتیجه انتخاب‌های ماست. «پول عاری از احساسات و خارج از روابط انسان مکانیکی است. پول یک چیز الکی است، یک وهم و خیال مشترک. پول اساساً پدیده‌ای اجتماعی است. بخش اجتماعی پول دقیقاً همان چیزی است که پول را ایجاد می‌کند و بدون آن پول تنها یک فلز یا کاغذ است.» این تقریباً ترجیح‌بند تمام کتاب‌هایی است که از مباحث اقتصادی پول فراتر رفته‌اند. همه افراد می‌خواهند در باره پول بدانند؛ اینکه یک کاغذ چگونه می‌تواند بحران‌های اقتصادی را ایجاد کند و به آن دامن بزند یا اینکه چگونه با کاهش یا افزایش ارزش یک کاغذ سایر کشورهای جهان نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرند. در فارسی چندین کتاب در باره ابعاد مختلف پول ترجمه شده است. انتشارات راه پرداخت هم یکی از ناشران پرکار در این زمینه است. در صفحات پیش رو نگاهی داریم به بعضی از این کتاب‌ها.

کتابخانه

به روایت کتاب

اگر خیال کردید با کتاب خواندن می توان پولدار شد، خواب دیدید خیر باشد! آنها هم که مدعی اند کتاب ما را بخوانید، پولدار می شوید، وعده سر خرمن می دهند. تنها کسی که احتمالاً به واسطه کتاب آنها پولدار خواهد شد، خودشان خواهند بود. البته کتاب خواندن کار بسیار ارزشمندی است و از قدیم هم به درستی گفته اند، معادله علم یا ثروت دقیق و درست نیست و این دو در واقع دست در دست هم دارند و کسی که پول دارد، منابع دانایی را هم در اختیار دارد و دانش و آگاهی هم به پولداری می انجامد. شکی نیست، اما این سخن به آن معنا نیست که کسی با خواندن یک یا دو یا ده کتاب راه و چاه پول درآوردن را یاد می گیرد. مطالعه کتاب هایی درباره پول صرفاً ما را با این پدیده عجیب و سازوکارهای آن آشنا می سازد و اگر این کتاب یا کتاب ها، درباره آدم های پولدار و طریق ثروتمند شدن آنها باشد، ما را تا حدودی با ترفندهایی که برای پولدار شدن به کار بسته اند، آشنا می سازد؛ روش ها و شیوه هایی که الزاماً برای دیگر آدم ها صدق نمی کند و در نهایت هر کسی برای پولدار شدن و بهره مندی از این موهبت خواستنی برای همه بشر، باید به معنای واقعی درگیر مناسبات اقتصادی شود و شانس و توانایی های خود را برای نزدیک شدن به آن تجربه کند. با این همه بعید است کسی به این سخنان گوش دهد و همچنان هستند و خواهند بود، کسانی که دنبال کتاب هایی درباره پول و پولدار شدن بروند. ما هم بر این اساس در ادامه برخی از مهم ترین کتاب ها راجع به پول، این عجیب ترین و خواستنی ترین اختراع بشر را معرفی خواهیم کرد.

مصنوعی و ظهور فناوری های جدید در حال وقوع است و این تحول تأثیرات فراوانی بر اقتصاد و نظام پولی زندگی او خواهد گذاشت.

«پول» / یووال نوح هراری

«پول» / اریک لونرگن

کتاب هراری که آن را مهدی نمازیان ترجمه و نشر نون منتشر کرده، در اصل توسط انتشارات پنگوئن منتشر شده و سه فصل دارد. کتاب ضمن پرداختن به تاریخچه پول، به این مسئله مهم می پردازد که چگونه اقتصاد در ابتدای یکی از وجوه زندگی بشر بود

یووال نوح هراری، مورخ پرمخاطب معاصر را به واسطه کتاب پرفروش «انسان خردمند» می شناسند؛ نثر روان و جذاب و اطلاعات فراوان و مفید از ویژگی های نوشته های اوست. کتاب پول نوشته نوح هراری همین ویژگی ها را دارد. او در این کتاب به سادگی به این پرسش ها پاسخ می دهد که پول چیست؟ چگونه اختراع شد؟ چرا چنین نقش مهمی در زندگی انسان ها ایفا می کند؟ آیا موجب شادکامی انسان می شود یا ثمره ای جز بدبختی ندارد؟ بشر در آینده چه برنامه ای برای پول دارد؟ هراری در این کتاب تاریخچه پول را از نخستین سکه تا زمانه رمزارزها و پول های دیجیتال تشریح می کند. کتاب هراری که آن را مهدی نمازیان ترجمه و نشر نون منتشر کرده، در اصل توسط انتشارات پنگوئن منتشر شده و سه فصل دارد. کتاب ضمن پرداختن به تاریخچه پول، به این مسئله مهم می پردازد که چگونه اقتصاد در ابتدا یکی از وجوه زندگی بشر بود، اما به تدریج از قرون پانزدهم و شانزدهم، اهمیتی یکه و یگانه پیدا کرد و دیگر جنبه های زندگی انسان را متأثر ساخت. هراری معتقد است بشر امروز در آستانه تحولی دیگر است؛ تغییری که با ظهور هوش

کتاب «پول» از منظر یک اقتصاددان، اما با نگاهی متفاوت به مقوله پول نوشته شده است. نویسنده کتاب مدیرکل صندوق های پرچین در M&G Investments در لندن است که اقتصاد را در دانشگاه های آکسفورد و مدرسه اقتصادی لندن خوانده و در روزنامه فایننشال تایمز می نویسد. او در این کتاب با بیانی روان و گویا از خاستگاه، کارکرد و تأثیرات اجتماعی و روان شناختی پول و اسناد مالی و نظام بانکداری بحث می کند. پرسش اصلی که لونرگن درصدد پاسخ آن است، این است که پول و بانکداری و بهای اسناد مالی چگونه ممکن است ثبات اجتماعی را به خطر بیندازد؟ پول به عنوان ابزار مبادله جهت رفع نیازها اهمیت زیادی دارد. پیش از آن بشر از

چرا باید به پول دیجیتال اهمیت بدهیم؟

شاید بپرسید رمزارز (کریپتوکارنسی) چیست؟ این پرسش مانند بسیاری از پرسش‌های دیگری که به تعریف مربوط می‌شوند، چند پاسخ دارد. رمزارز بخش پررونقی در حوزه استارت‌آپ‌های فناوری است. در عین حال نوعی پول دیجیتال، یا کوینی مثل «بیت‌کوین»، «اتر» یا «مونرو» است. رمزارز می‌تواند ابزار و روشی برای نقد کردن پول‌های ناشی از فعالیت‌های مجرمانه و بزهکاری نیز باشد.

رمزارز چالشی برای سازوکار متعارف سیستم مالی در چند قرن اخیر و کانال‌هایی است که ایجاد و نگهداری آن‌ها بر عهده واسطه‌ها و موجودیت‌های شخص ثالثی بوده که درستی تراکنش‌ها را ضمانت می‌کرده‌اند. همچنین تلاشی برای آسان‌تر کردن انتقال پول دور از چشم دسترس دولت‌هاست. هدف نهایی واسطه‌زدایی، حذف بیشترین لایه‌های انسانی ممکن از تراکنش‌ها و ارتباطات مستقیم و هم‌تابه‌هم‌تابه‌هاست (دست‌کم نیت این بوده، اما واقعیت فنی در بسیاری از موارد به‌هیچ‌وجه بی‌نقص نبوده است).

در حال حاضر موضوع به آرامی از حیطه فناوری خارج و به حیطه فلسفه سیاسی وارد می‌شود و حقیقت این است که رمزارز همان‌طور که برنامه‌های مالی است، برنامه‌های سیاسی هم هست. یکی دیگر از اهداف کلیدی رمزارز غیرمتمرکزسازی است. مفهوم غیرمتمرکزسازی می‌گوید سیستم را نباید فقط یک یا چند نقش آفرین کنترل کنند. غیرمتمرکزسازی مانند واسطه‌زدایی یکی از مشخصه‌های عصر اینترنت است، عصری که در آن سیاست‌مداران تلاش می‌کنند رسانه‌ها و راستی‌آزمایان را دور بزنند و با توییتهایشان نظر رأی‌دهندگان را به نفع خود تغییر دهند و عصری که در آن تجارت الکترونیکی بسیاری از فروشگاه‌های سنتی را به ورطه نابودی کشانده است. به همین دلیل است که گاهی تعریف «پول اینترنتی» برای رمزارز بسیار

منطقی به نظر می‌رسد.

این کتاب می‌خواهد با بررسی دوباره گام‌هایی که رمزارز برداشته است، به جزئیات این پاسخ‌های گوناگون بپردازد. همچنین تاریخ رمزارز را از ابتدا، یعنی سه دهه پیش تا آخرین تحولاتش، تعریف می‌کند. این کتاب رویدادنگاری سیر تکامل رمزارز، اصول پیش‌برنده آن و اقدامات مخترعان و سازندگان است. در پنج فصل که هرکدام بر دوره خاصی از رمزارز تمرکز می‌کنند (در این صنعت دوره‌ها هرکدام فقط چند ماه طول می‌کشند)، تلاش می‌کنم پاسخی تا حد ممکن مفصل به این پرسش بدهم که «رمزارز چیست و چرا باید به آن اهمیت بدهیم؟»

مورد تالس

فلسفه و امور مالی ممکن است دو مقوله کاملاً متفاوت به نظر آیند، ولی حداقل هر دو جد مشترکی به نام «تالس» داشتند. تالس را معمولاً اولین فیلسوف می‌شناسند، ولی او یک مبتکر مالی هم بود. به نظر می‌آید او در آن زمان مثل یک معامله‌گر اختیار معامله امروزی بوده است. او زمانی پیش‌بینی کرد که سال بعد برداشت زیتون بسیار سودمند خواهد بود؛ بنابراین در ازای حق بهره‌بردن از سود سال آینده، مقدار کمی پول به صاحبان دستگاه تولید روغن زیتون پرداخت کرد. زمانی که پیش‌بینی تالس درست از آب درآمد برای اجاره دستگاه‌های تولید روغن زیتون رقم بالایی دریافت کرد.

بدیهی است که از زمان تالس تاکنون، هم در مسائل مالی و هم در دیدگاه‌های سیاسی و اخلاقی نسبت به مسائل مالی تغییرات زیادی ایجاد شده است. اسکانس و پول الکترونیکی به‌طور گسترده‌ای جایگزین سکه شده‌اند و برای سهولت در انجام تراکنش پول و دیگر دارایی‌های مالی زیرساخت‌های وسیعی ایجاد شده‌اند. این اقدامات با مواردی مثل بانک‌های تجاری، بانک‌های مرکزی، شرکت‌های بیمه، بورس اوراق بهادار و صندوق‌های سرمایه‌گذاری انجام شده است. این تعدد سازمانی به دلیل تلاش‌های هماهنگ نهادهای عمومی و خصوصی و همچنین ابتکار در اقتصاد و صنعت مالی است.

حساسیت‌های سیاسی و اخلاقی ما هم از جهات مختلفی تغییر کرده است. به نظر عادلانه می‌آید اگر بگوییم اخلاق‌شناسان قدیمی نگرش منفی نسبت به فعالیت‌های مالی داشتند. برای مثال به پاک‌سازی کلیسا از نزول خوارها توسط عیسی مسیح و همچنین به محکومیت پول به عنوان «ریشه همه بدی‌ها» فکر کنید. با توجه به این موضوع، نگرش‌ها در طول زمان ملایم‌تر شده‌اند. با این حال، بحث‌های اخلاقی همچنان ادامه دارند؛ به‌خصوص، در ارتباط با رسوایی‌ها و بحران‌های بزرگ مالی؛ یکی از بزرگ‌ترین بحران‌های اخیر به‌طور قطع بحران

مالی سال ۲۰۰۸ است.

این کتاب به توصیف موضوعاتی می‌پردازد که تحلیل‌های فلسفی در مورد پول و امور مالی ارائه می‌دهند. این کتاب به پنج بخش تقسیم می‌شود که به ترتیب شامل ۱. پول و امور مالی دقیقاً چه هستند؟ (متافیزیک)، ۲. دانش مرتبط به مسائل مالی چگونه باید ایجاد شود؟ (اپیستمولوژی یا معرفت‌شناسی)، ۳. مزایا و معایب اقتصاد مالی (فلسفه علم)، ۴. مشکلات اخلاقی مرتبط با پول و امور مالی (اخلاقی) و ۵. رابطه بین سیاست و امور مالی (فلسفه سیاسی) می‌شود